

İçindekiler:

1. Sekreteryadan Mektup:	3
1.1. Genel Sekreterden Mektup	3
1.2. Komite Sekreteryasından Mektup:	4
2. Model Birleşmiş Milletler Rehberi:	5
2.1. MBM (Model Birleşmiş Milletler) Nedir ?	5
2.2. MBM Terimleri ve Kavramları:	5
2.3. Çözüm Kağıdı:	7
2.4. Prosedür İlerleyişi:	10
3. Avrupa Birliği Hakkında:	11
4. Avrupa Birliği'nin Tarihçesi:	11
4.1 Paris Antlaşması (1951)	12
4.2 ROMA ANTLAŞMASI	14
4.3 AVRUPA BİRLİĞİ'Nİ KURULUŞ ANTLAŞMASI: Maastricht Antlaşması	14
5. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN YAPISI VE ORGANLARI:	16
5.1 Avrupa Parlamentosu	16
5.2 Avrupa Komisyonu	17
5.3 Avrupa Birliği Konseyi	17
6. Rusya - Ukrayna Savaşı'nın Tarihsel Arka Planı:	18
6.1. Bağımsız Ukrayna	18
6.2. Rus-Gürcü Savaşı	19
6.3. Onur Devrimi	20
6.4. Rusya yanlısı protestolar	21
7. Rusya – Ukrayna Savaşı:	22
7.1. Kırım'ın İlhak Edilmesi (2014)	22
7.2. Donbas Savaşı ve 2014 Rus İşgali	23
7.3. Minsk Anlaşmaları	24
7.4. Statik Savaş	26
7.5. Rusya'nın Tam Ölçekli Müdahalesi (2022)	27
7.6. Ukrayna'nın Karşı Müdahaleleri ve Kursk Savaşı	28
7.7. İnsan Hakları İhlalleri ve Savaş Suçları	29
8. Rusya – Ukrayna Savaşı'nın Globale Etkileri:	30
8.1. Sosyal Etkileri	30

8.1.1. Sosyal Çatışmanın Sosyolojik Boyutu: Ulusal Kimlik ve Etnik Farklılıklar:.....	30
8.1.2. Rusya - Ukrayna Savaşının Toplumsal Etkileri.....	32
8.1.3. Barışın Sağlanması İçin Sosyolojik Perspektif.....	33
8.2. Ekonomik Etkileri.....	34
8.3. Nükleer Etkileri.....	35
8.3.1. Zaporizhia Nükleer Santrali:.....	35
8.3.2. Çernobil Nükleer Santrali:.....	36
8.3.3. Nükleer Savaş Tehdidi:.....	37
8.4. Enerji ve Doğal Kaynaklar Üstüne Etkileri.....	37
9. Rusya - Ukrayna Savaşına Küresel Tepkiler.....	42
9.1. Kırım'ın İlhakına Ukrayna'nın Tepkisi:.....	42
9.2. Kırım'ın İlhakına NATO ve ABD'nin Tepkisi:.....	42
9.2. Ukrayna Kamuoyunun Donbastaki Savaşa Tepkisi:.....	43
9.3. Rus Kamuoyunun Donbastaki Savaşa Tepkisi:.....	43
9.4. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline Ukrayna Kamuoyunun Tepkisi.....	44
9.5. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline Rus Kamuoyunun Tepkisi.....	44
9.6. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline ABD'nin Tepkisi.....	45
9.7. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline Rus Askeri Tedarikçilerinin Tepkisi...	46
9.8. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline Birleşmiş Milletlerin Tepkisi.....	46
9.9. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline Avrupa Birliği'nin Tepkisi.....	47
9.10. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline Genel Tepkiler.....	48
10. Cevaplanması Gereken Sorular.....	49
11. kaynakça:.....	50

1. Sekreteryadan Mektup:

1.1. Genel Sekreterden Mektup

Dear Delegates,

It is our honor to welcome you to DKMUN 2025. This conference will be a platform where you can challenge your ideas, develop your diplomatic skills, and collaborate with peers from diverse backgrounds.

Over the three days, you will not only debate pressing international issues but also gain valuable experiences that will serve you beyond the committee rooms. We expect you to speak with confidence, listen with respect, and approach every discussion with professionalism.

As the Secretariat, our greatest hope is that DKMUN 2025 will inspire you to grow as leaders and global citizens while creating friendships and memories that last long after the conference ends.

Sincerely,

Yağmur Hançer
Secretary-General

1.2. Komite Sekreteryasından Mektup:

Sevgili delegeler, Öncelikle sizleri bu güzel konferansın bir parçası olarak göreceğimizden mutluluk duyacağımızı belirtmek isteriz. Komiteyi tanıtmadan önce bu konferansın gerçekleşmesine vesile olup tüm yükü üstlenmiş akademik ekip ve organizasyon ekibine teşekkür etmek isteriz. Hepiniz DKMUN'25 AVRUPA BİRLİĞİ komitesine hoşgeldiniz.

Komitede geçireceğimiz 3 gün boyunca gündem maddemiz olan Rusya-Ukrayna Savaşının Çevresine Olan Etkilerini Minimuma İndirmek ve Barış Ortamının Sağlanması İçin Adımlar Atmak hakkında ülkelerarası istişarelere gideceğiz ve bu krizin etkilerine karşı önlemler almak üzerine yoğunlaşacağız. Gündem maddemiz hakkında ülkelerin arasındaki politika ve amaç birliğini sağlamak amacına elimizden geleni yapacağız.

Bunları en iyi ve sorunsuz şekilde gerçekleştirip ve komitemizi başarılı bir şekilde sonlandırabilmemiz için sizlerden birkaç ricamız olacak. Komiteye hazır gelmek ve ülkenizin mevcut konum ve politikalarını en iyi şekilde kavramanız için sizler için hazırladığımız komite rehberi içerisindeki MUN rehberi ve komite gündem maddesiyle ilgili çalışma rehberini okumanızı tavsiye ederiz. Aynı zamanda ülkeleriniz ile ilgili ayrıntılı araştırma yaparak gelmeniz de sizin için en iyisi olacaktır.

Umarız ki hepimiz için çok güzel ve verimli 3 gün olur. İnanıyoruz ki hepimiz bu komiteden çıktığımızda daha donanımlı ve duyarlı bir hale geleceğiz. Herhangi bir soru ya da problem olması durumunda komite içinde ya da dışında bizimle iletişime geçmekten çekinmeyiniz. Güzel anılar biriktirmek ve unutulmaz bir deneyim kazanmak adına konferansta görüşmek üzere

Esenlikler....

Komite müsteşarları

Hasan Deniz Bilgiç - Toprak Boyraz - Ali Efe Dilmen

2.Model Birleşmiş Milletler Rehberi:

2.1. MBM (Model Birleşmiş Milletler) Nedir ?

Model Birleşmiş Milletler, genelini lise ve üniversite öğrencilerinin oluşturduğu bir konferansta Birleşmiş milletler' in alt komite ve oluşumlarının simüle edilerek öğrencilerin onlara verilen rolde sunmaları gereken politika ve davranışları sergilemelerini sağlayarak küçük yaşlardan itibaren hitap yeteneği, diksiyon, araştırma yapma, strateji geliştirme ve özgüven gibi konularda uzmanlaşmalarına yardım etme ve teşvik etme amacıyla geliştirilmiş bir konferans formatıdır.

2.2. MBM Terimleri ve Kavramları:

Çalışma Rehberi: Delegelere yardımcı olabilmek adına komite gündeminin detaylı bir şekilde anlatıldığı çalışma rehberidir.

Düzenli Oturum: Resmi oturum başladıktan sonra yoklamanın alınması itibariyle başlatılan oturum türüdür. Düzenli oturum boyunca delegeler izin verilmediği sürece yerlerinden kalkamaz, konuşma yapamazlar ve önergeler hakkında konuşmalar yapılır. Harvard prosedürüne göre düzenli oturum alınmadan düzensize geçilemez. Düzenli oturumun sonlandırılması için önerge alınabilir ya da divan otoritesi kullanılabilir.

Düzensiz Oturum: Düzenli oturumdan sonra bir önerge ile başlayabilen genellikle sonuç kağıdı veya türevi belgelerin yazımı için kullanılan oturum türüdür. Düzensiz oturum boyunca teknolojik alet kullanımı yer değiştirme ve diğer delegelerle resmiyetin bozulmaması koşuluyla direkt iletişim kurabilmek serbesttir. Sunulduğu önergenin süresi bitmesi durumunda tekrar istenebilmesi için farklı bir süreyle önerge sunulabilir.

Yarı Düzenli Oturum: Düzenli oturumdan sonra aktif tartışma için kullanılabilen yarı düzenli oturumun başlatılması için bir önergeye ihtiyaç duyulur toplam süre boyunca söz isteyen delegelerin sıraya yazılmadan el kaldırmaları ve divanın söz vermesi durumunda söz alabildiği oturum türüdür.

Yoklama: Her oturumun başında düzenli oturuma başlamadan önce delegelerin plakartını kaldırıp “burada” veya “burada ve oyluyor” şeklinde cevap verdiği yoklamadır.

Açılış Konuşması: konferansın ilk resmi oturumunda yoklamadan sonra her delegenin sırayla kürsüye kalkıp 3 gün boyunca ilerleyeceği yol ve politika hakkında yapacağı 1 dakikalık konuşmalardır. konuşmaya divan ve delegeleri selamlayıp ülkesiyle birlikte bu konferansta olduğundan mutlu olmasını belirterek başlaması resmiyettir. bu andan itibaren her delege “biz” dili ile konuşmalı ve herhangi bir ülkeye direkt atıfta bulunmamalıdır.

Genel Konuşmacı Listesi: Her oturumun başında yoklamadan sonra alınan veya daha önce alınmış listedeki sıraya göre delegelerin divanın tanımlaması sonucu kürsüye çıkarak divan ve delegeleri selamlamasından sonra herhangi bir konu hakkında yaptığı 1.30 dakikalık konuşmalardır. Delegenin konuşmasından sonra artan süreyi değerlendirmesi için 3 seçeneği vardır, bunlar:

1. Divana devretme: Delegenin kalan süreyi divana devretmesi durumunda delege yerine oturur.
2. kendini sorulara açma: eğer ki delege kalan süresini bu şekilde değerlendirirse divanın plakartını kaldıran delegelerden seçtiklerinden gelen soruları delegenin de kabul etmesi durumunda cevaplamalıdır eğer ki delegenin kalan süresi 10 saniye ya da daha az ise kendini sadece “evet hayır soruları”na açabilir.
3. başka bir delegeye devretme: bunu seçmesi durumunda belirttiği delege de eğer kabul ederse o delege kalan süreyi kullanır.

Yönerge: Delegelerin ihtiyaçları ve sorunları durumunda kullanmaları içindir. 5 tane yönerge çeşidi vardır:

1. **kişisel ihtiyaç yönergesi:** delegenin lavabo, su gibi kişisel ihtiyaçları içindir
2. **bilgi yönergesi:** delegenin oturum sırasında konu ile alakalı sorusunu sorabilmesi içindir.

3. **parlamenter soruşturma:** delegenin prosedür hakkındaki herhangi bir eksiğini giderebilmesi veya komite içerisinde verdiği yanlış bir bilgiyi kontrol edip düzeltebilmesi içindir.
4. **düzen yönergesi:** divan üyelerinin düzen sırasında yaptığı herhangi bir prosedürel hatayı belirtmek içindir.
5. **cevap yönergesi:** herhangi bir delegenin konuşması sırasında başka bir delegeye veya ülkeye direkt şekilde atıfta bulunması veya adını geçirmesi sonucu adı geçen delegeye tanınır. cevap yönergesine cevap verilebilir ancak daha sonrasında konuşmaların ikili tartışmaya dönmesini engellemek adına daha fazla cevap yönergesi alınmaz.

Önerge: Önergeler düzenli oturuma geçilmesi, düzensiz oturuma geçilmesi veya bitirilmesi gibi konularla ilgili olabilir. Komite gündemi ile ilgili konuşulması gereken konular da delegeler tarafından önerge şeklinde sunulur. delege divanın kendisini spesifik önergelere açtığı sırada plakartını kaldırarak önergesini divanın izin vermesi durumunda ayağa kalkıp sunabilir. Önerge sunmanın formatı “... hakkında konuşulmasını talep ediyoruz. Toplam süre ... dakika ve kişisel süre ... dakikadır” şeklindedir.

2.3. Çözüm Kağıdı:

Çözüm kağıdı 3 günün sonunda komite oturumunun resmi şekilde sonlandırılması ve başarılı olması için yazılması gereken bir belgedir. bu belge en başta gündem maddeleri hakkında delegelerin politikalarını dikkate alarak oluşturulmuş olmalı ve belgedeki maddelerin içerdiği konular hakkında detay verilmelidir.

özüm kağıdının tamamı bir bütündür ve son maddenin sonu dışında nokta kullanılmaz maddelerin sonlarında ise virgül ve noktalı virgüller ile birlikte kalıp kelimeler kullanılır. özüm kağıdı kabaca 3 bölümden oluşur:

1. giriş maddeleri: özüm kağıdına imzacı, ana imzacı ve sponsor ülkeleri yazdıktan sonra belgede üzerinde durulan noktaların maddelendirilip yazılmasına denir. özüm maddelerine göre ayrıntısız ve daha çok prosedürel bir gerekliliktir. bu maddelerin sonunda kullanılması gereken terimler vardır bunlar:

Akılda tutup	Doğrulayıp	Memnuniyetle dikkate alıp
Almış olup	Düşünüp	Memnuniyetle karşılayarak
Arayıp	Emin olup	Onaylayarak dikkate alarak
Arzu edip	Endişeye kapılıp	Onaylayıp
Bekleyip	Farkına varıp	Rehberliğinde ilerleyip
Büyük bir üzüntü duyup	Göz önüne alıp	Son derece farkında olup
Büyük esef duyup	Gözlemleyip	Son derece rahatsız olup
Değerlendirilip	Hatırlatıp	Takdir edip
Değerlendirilmiş olup	İkna olup	Takdirini ifade edip
Derin bir endişe duyup	İlan edip	Tekrar değerlendirilmiş olup
Derin bir endişe ile dikkate alıp	İncelenmiş olup	Tekrar dikkate alıp
Dikkat etmiş olup	Kabul edip	Üzerinde durup
Dikkate alıp	Kesinlikle inanıp	Üzüntüyle dikkate alıp
Dinlenmiş olup	Memnuniyetini ifade edip	Yerine getirip

2. özüm maddeleri: konferans boyunca konuşulan konular ve çözümleri hakkında alınan kararlar için tavsiye niteliği taşıyan maddelerdir. bu

maddeler en basit şekilde 5N1K sorularına cevap vermelidir. bu maddelerin alt maddeleri açılabilir örnek olarak 1. maddenin alt maddesi a maddesi şeklinde açılmalıdır. eğer bir maddenin a maddesi varsa b maddesinin de olması zorunludur bu durumlarda 1. madde noktalı virgülle sonlandırılarak alt maddeler açılır. a maddelerinin alt maddeleri de aynı kurallar uygulanmak üzere i maddeleri olarak açılır. bu maddelerin sonlarında kullanılan kalıp kelimeler şunlardır

İlan ederek	Esef duyarak	Onay vererek
Çağırarak	Görevlendirerek	Onaylayarak
Karar vererek	Güvenerek	Önererek
Şiddetle kınayarak	Hatırlatarak	Takdir ederek
Talep ederek	Israr ederek	Tavsiye ederek
Aktararak	İlan ederek	Teşvik ederek
Davet ederek	İsteyerek	Teyit ederek
Değerlendirerek	İzin vererek	Umarak
Destekleyerek	Kabul ederek	Umut ederek
Dikkate alarak	Kınayarak	Üzüntü duyarak
Dikkati çekerek	Kutlayarak	Vurgulayarak
Doğrularak	Not alarak	Yaptırım uygulayarak

3. bitiriş maddesi: tüm belge hazırlandıktan sonra son bir madde açılır ve belgede yazan tüm bilgilerin karar olarak alındığını onayladığını söyleyip sonuna nokta koyarak belgeyi sonlandırır.

2.4. Prosedür İlerleyişi:

Kayıt ile başlar ve açılış seremonisi ile devam eder. Organizasyonun gerçekleşmesini sağlayan kişiler konuşmalarını yaptıktan sonra genel sekreter tarafından resmi açılış yapılır. İlk oturumlar genelde tanışma adına oryantasyon olarak geçer ve bazı oyunlar oynanır. Tanışma gerçekleştikten hemen sonra başkanlık divanı (chair) konferansın işleyişinden bahseder ve soruları yanıtlar.

Her oturum mutlaka yoklama ile başlar ve delegeler ‘burada’/’present’ ya da ‘burada ve oyluyor’/’present and voting’ diyerek komitede olduklarını belirtirler. ‘Burada ve oyluyor’ kalıbını kullanan delegeler her oylamaya katılmak zorundadır ve hiçbir oylamada çekimser kalamazlar.

Ardından komite açılış konuşmalarıyla birlikte başlar. Her delege ülkenin politikasına uygun bir açılış konuşması yapmak durumundadır. Açılış konuşmalarından ve diğer her oturumda yoklamadan sonra Başkanlık divanı komite içerisinde genel konuşmacı listesi (GSL (General Speakers List)) oluşturmak için plakart gösterilmesini ister. Her delege en az bir kere listede bulunmak zorundadır. Bu sürede komite ve konuyla ilgili ülke politikasından uzaklaşmadan her şeyden bahsedilebilir. Bu konuşmanın sonucunda delege başkanlık divanını ve delegeleri selamlar ve dilerse kalan sürede kendini sorulara açabilir.

konuşmalar bittikten sonra Başkanlık divanı kürsüyü önergeler için açar ve ‘önerge vermek isteyen delegeler plakartlarını kaldırsın’ der. Bunun üzerine delegeler gündemle ilgili alt başlıkların konuşulması için talepte bulunur. Delege önergesini verdikten sonra bu konunun tartışılacağı toplam süreyi ve kişi başına düşecek süreyi de belirtmek zorundadır.(Bu süre tamamen delegenin isteğine bağlıdır.) Bunların hepsi düzenli oturum içinde yapılır. Düzenli oturumda delegelerin teknolojik alet kullanmaları ve birbirleri ile birebir iletişime geçmeleri yasaktır. gün sonlarında (3. gün dışında) yarı düzenli oturum alınır ve burada daha aktif bir tartışma ve uzlaşma alanı sağlanır.

Yeterli önerge alındıktan sonra konu ile ilgili bloklaşılması ve çözüm kağıdının/resolution paper ve lazım olması durumunda türevi belgelerin yazılmaya başlanması için düzensiz oturuma geçilir. Çözüm kağıdında önergelerde bahsedilmeyen hiçbir şey yazılamaz. Her bloğun protokolü bittikten sonra önce başkanlık divanı kontrolünden geçer ve daha sonra komitede tartışılmaya başlanır. Her bloğun asıl imza sahibi olur. Asıl imza sahibi kürsüye çıkıp çözüm kağıdını okur ve isterse kendini sorulara açabilir. Daha sonrasında lehte ve aleyhte konuşmalar alınır. Ardından da değişiklik önergeleri alınır. Dostane bulunun değişiklik önerileri hemen oylanırken diğerlerinde önerge sahibi

kürsüye çıkarak önerisini açıklar. Daha sonra bu öneriler oylanır ve komitenin çözüm kağıdı belirlenmiş olur.

Bu keyifli tartışma sürecinin sonunda kapanış töreni olur. Her komitenin başkanlık divanı kürsüde konuşmasını yapıp ödülleri açıklar ve eğer varsa komitesinin son güncellemesini verir. Bütün komitelerin ödüllendirilmesi bittikten sonra genel sekreter resmi olarak konferansı sonlandırır.

3. Avrupa Birliği Hakkında:

Avrupa Birliği (AB), yirmi yedi üye ülkeden oluşan ve toprakları büyük ölçüde Avrupa kıtasında bulunan siyasi ve ekonomik bir örgütlenmedir. Avrupa Birliği, Avrupa halklarının ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda birbirleriyle kaynaşmasını öngören, Avrupa devletlerinin ve vatandaşlarının bir araya gelerek oluşturduğu uluslarüstü bir yapıdır. Avrupa Birliği, tüm üye ülkeleri bağlayan standart yasalar aracılığıyla, insan, eşya, hizmet ve sermaye dolaşımı özgürlüklerini kapsayan bir ortak pazar (tek pazar) geliştirmiştir.

4. Avrupa Birliği'nin Tarihçesi:

İkinci Dünya Savaşı sonrasında her alanda büyük yıkıma uğrayan Avrupa, bu durumdan kurtulmak için bir çıkış yolu aramaktaydı. Bunun bir sonucu olarak, Avrupa'da barışın yeniden kurulması, Avrupa ülkelerinin ortak değerler etrafında bir araya gelmesi ve özellikle refahı artıracak şekilde ekonomik alanda kuvvetli bir işbirliğinin başlatılması fikri her geçen gün daha yüksek bir sesle dile getirilmeye başlanmıştı.

Avrupa Birliği'nin temelini, II. Dünya Savaşı sonrasında sanayi bakımından özellikle önemli iki temel hammadde olan kömür ve çelik sektörünü güçlendirmek ve bunları uluslarüstü bir otorite ile kontrol ederek barışı sürdürmek amacıyla 1951'de kurulan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu oluşturmaktadır.

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu, 18 Nisan 1951'de Belçika, Almanya, Fransa, Hollanda, Lüksemburg ve İtalya arasında imzalanan Paris Antlaşması (1951) ile kurulmuştur. Yine bu ülkelerin imzaladığı 25 Mart 1957 tarihli Roma Antlaşması ile bir başka topluluk daha, Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (Euratom) eklendi ve bu anlaşmayla, aynı tarihte Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) kurulmuş oldu.

1958'de yürürlüğe giren Roma Antlaşması üye ülkeler arasında önce gümrük birliğini, yani malların gümrük vergisi ödenmeksizin üye ülkeler arasında serbestçe alınıp satılmasını öngörmüştür. Bu yapının oluşturulmasının öncüleri Fransız Planlama Teşkilatı Başkanı Jean Monnet ve Dışişleri Bakanı Robert Schuman olmuştur. Jean Monnet ve ekibinin titizlikle hazırlamış olduğu ve Robert Schuman'ın 9 Mayıs 1950'de ilan ettiği metin "Schuman Bildirgesi" adını alacak ve daha sonraları 9 Mayıs, Avrupa Günü olarak kabul edilecekti.

Avrupa Birliği, Avrupa'nın yüzyıllar boyunca kazandığı deneyimle ve oluşturduğu ortak ilkeler temelinde meydana getirildi. Avrupa devletlerinin ortak deneyimlerinin sonucu oluşan ilke ve idealler olan kalıcı barışın sağlanması, toplumsal refah, dayanışma, özgürlük, demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü, pazar ekonomisi ve girişim özgürlüğü bu yeni bütünleşme hareketinin temellerini oluşturuyor. Avrupa Birliği'nde amaç, üye devletlerin ve vatandaşlarının ulusal, kültürel, dilsel, dinsel çeşitliliğini bir potada eritmek değil, bu çeşitliliğin getirdiği dinamizmi güce dönüştürebilmek olarak ifade ediliyor.

4.1 Paris Antlaşması (1951)

Avrupa Birliğinin temellerini atan antlaşma olarak nitelendirilen Paris Antlaşmasının ilk üç maddesi oldukça kritiktir ve dönemin kurulma nedenini, özelliklerini de belirtir.

Madde- 1

İşbu Antlaşma ile YÜKSEK AKİT TARAFLAR kendi aralarında ortak bir pazara, ortak hedeflere ve ortak kurumlara dayalı bir AVRUPA KÖMÜR VE ÇELİK TOPLULUĞU kurarlar.

Madde- 2

Avrupa Kömür ve çelik Topluluğunun görevi, üye Devletlerin genel ekonomik durumları ile uyum içinde ve 4. Maddede belirtilen şartlar

çerçevesinde ortak bir pazarın kurulması ile, üye Devletlerde, ekonomik genişlemeye, istihdam ve yaşam standardının yükselmesine katkıda bulunmaktadır. Topluluk, istihdamın sürekliliğini koruyarak ve üye Devletlerin ekonomilerinde önemli ve sürekli bozulmalara meydan vermekten kaçınarak, üretimin mümkün olan en yüksek verimlilik seviyesinde en rasyonel dağılımını bizzat temin edecek şartları, aşamalı olarak, gerçekleştirmekle yükümlüdür.

Madde- 3

Topluluk kurumları, kendi yetki sınırları çerçevesinde, ortak çıkarlar doğrultusunda:

(a) üçüncü ülkelerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak, ortak pazarın ihtiyaçlarını düzenli olarak karşılamakla;

(b) ortak pazarda bütün benzer durumdaki tüketicilerin üretim kaynaklarından eşit şekilde yararlanmalarını sağlamakla;

(c) yatırılan sermaye için gerekli amortisman ve normal getirinin kazanılmasına imkan sağlamak ve aynı teşebbüslerce başka işlemler için uygulanan fiyatların veya ilerideki bir dönemde genel fiyat seviyesinin yükselmesine meydan vermemek koşuluyla en düşük fiyatların tespit edilmesini sağlamakla;

(d) teşebbüsleri, üretim potansiyellerini genişletmeye ve iyileştirmeye çalışarak ve doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmelerine meydan vermekten kaçınarak bunların rasyonel bir şekilde kullanılması için bir politika geliştirmeyi teşvik edecek şartların sürdürülmesini sağlamakla;

(e) Topluluğun sorumluluk alanına giren sanayi dallarının her birindeki işçilerin eşit şekilde ilerlemelerine imkan vererek, çalışma şartları ve yaşam standartlarının yükseltilmesini teşvik etmekle;

(f) uluslararası ticaretin büyümesini teşvik etmek ve dış pazarlarda uygulanan fiyatlarda adaletle uygun sınırlar içinde kalınmasını sağlamakla;

(g) rakip sanayilere karşı, bu sanayilerin kendileri veya onların yararına başkaları tarafından yapılan hukuka aykırı bir fiilin haklı çıkarmadığı her türlü himayeden kaçınarak, üretimin düzenli şekilde artırılmasını, modernizasyonunu ve kalitesinin yükseltilmesini teşvik etmekle yükümlüdürler.

4.2 ROMA ANTLAŞMASI

Avrupa Birliği'nin temelini oluşturan iki kurucu anlaşmadan birisidir. 1 Ocak 1958 tarihinde yürürlüğe girdi. Orijinal adı, "Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu Kuran Antlaşma" idi. Çeşitli tarihlerde yapılan değişikliklerle, içeriğinin yanı sıra, ismi de değişmiştir. Adındaki "ekonomik" kelimesi Kasım 1993 tarihinde yürürlüğe giren Avrupa Birliği Antlaşmasıyla çıkarıldı ve böylece "Avrupa Topluluğu'nu Kuran Antlaşma" adını aldı. 1 Aralık 2009 tarihinde yürürlüğe giren Lizbon Antlaşması ile adı tekrar değişerek "Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma" oldu.

4.3 AVRUPA BİRLİĞİ'Nİ KURULUŞ ANTLAŞMASI: Maastricht Antlaşması

Maastricht Antlaşması veya Avrupa Birliği Antlaşması, Avrupa Birliği'nin (AB) kuruluş antlaşmasıdır. Avrupa Toplulukları'nın o zamanki on iki üye devleti arasında 1992 yılında imzalanan bu antlaşma, başta ortak bir Avrupa vatandaşlığı, nihai olarak tek bir para biriminin uygulamaya konulması ve ortak dış ve güvenlik politikaları ile Avrupa kurumlarında ve karar alma usullerinde, özellikle de Avrupa Parlamentosu'nun yetkilerinin güçlendirilmesi ve Bakanlar Konseyi'nde daha fazla çoğunluk oylaması gibi bir dizi değişiklik hükümleri olmak üzere “Avrupa bütünleşmesi sürecinde yeni bir aşamayı” ilan etti. Bunlar birçok kişi tarafından “federal bir Avrupa”nın habercisi olarak görülsede, kilit alanlar ulusal hükûmetlerin kolektif olarak kilit kararları almasıyla hükûmetler arası olmaya devam etti. Bu anayasal tartışma, 2007 Lizbon Antlaşması ile sonuçlanan müteakip antlaşmaların müzakeresi boyunca devam etti.

10 Aralık 1991 tarihinde Maastricht'te düzenlenen Zirve'de Topluluk, daha önce toplanmış olan Hükûmetler arası iki Konferans çerçevesinde varılan sonuçları temel alarak yeni bir Avrupa Toplulukları Antlaşması yapılmasına karar vermiştir. 7 Şubat 1992 tarihinde imzalanan ve Kasım 1993'te yürürlüğe giren Maastricht Antlaşması ile Avrupa Ekonomik Topluluğu, Avrupa Birliği adını almıştır. AB'yi kuran Maastricht Antlaşması'yla Avrupa Topluluklarına

yeni boyutlar kazandırılmış ve AB'nin "üç temel direği" oluşturularak, yeni bir hukuksal yapı düzenlenmiştir. Üç temel yapı aşağıda sıralanmaktadır.

Avrupa Birliği'nin Kurulması: Maastricht Antlaşması ile Avrupa Birliği adı resmiyet kazanmış, ekonomik entegrasyonun ötesinde, siyasi ve sosyal alanlarda da iş birliği hedeflenmiştir.

Avrupa Parasal Birliği (EMU): Antlaşma, ekonomik ve parasal birliğin (EMU) temelini atmış ve tek para birimi olan Euro'nun kullanımını başlatmıştır. Bununla birlikte, üye ülkeler arasında mali politikaların koordinasyonu da öngörülmüştür.

Ortak Dış ve Güvenlik Politikası (ODGP): AB'nin dış politikada daha güçlü ve birleşik bir aktör olmasını sağlamak için Ortak Dış ve Güvenlik Politikası oluşturulmuştur.

Avrupa Vatandaşlığı: Maastricht Antlaşması, AB vatandaşlığı kavramını getirmiştir. Buna göre, AB üyesi bir ülkenin vatandaşı olan herkes aynı zamanda Avrupa Birliği vatandaşı sayılmış, bu vatandaşlara AB sınırları içinde serbest dolaşım, yerleşme ve çalışma hakkı tanınmıştır.

Demokratikleşme ve Temsil: Antlaşma, Avrupa Parlamentosu'nun yetkilerini genişleterek AB içindeki demokratik temsili güçlendirmiştir. Parlamento, yasama süreçlerinde daha fazla söz sahibi olmuş ve bütçe yetkileri artmıştır.

Avrupa Birliği'ne yeni üye olmak isteyen ülkeler için Maastricht Antlaşması ile belirlenen kriterler şunlardır:

Düşük Enflasyon: Enflasyon oranının AB ortalamasına yakın olması.

Bütçe Açığı: Devlet bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılanın (GSYİH) %3'ünü aşmaması.

Kamu Borcu: Kamu borcunun GSYİH'nın %60'ını geçmemesi.

Döviz Kuru İstikrarı: Ülkenin para biriminin, Avrupa Döviz Kuru Mekanizması (ERM) içinde istikrarlı olması.

Uzun Vadeli Faiz Oranları: Faiz oranlarının AB ortalamasına yakın olması.

5. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN YAPISI VE ORGANLARI:

5.1 Avrupa Parlamentosu

Avrupa Parlamentosu (AP), Avrupa Birliği kurumları içinde doğrudan halk tarafından seçilen tek organdır. AB Üye Devletleri'nin vatandaşları olan Avrupa vatandaşları, beş yılda bir yapılan AP seçimlerinde oy kullanabilirler. Son Parlamento seçimi 2024 yılında yapılmıştır. Parlamento, 27 üye ülkenin toplamda 720 temsilcisinden oluşmaktadır. Hangi üye ülkenin kaç parlamenter ile temsil edileceği üye ülkelerin nüfuslarına göre tespit edilmektedir.

Parlamento Genel Kurulu kural olarak Strazburg'da toplanır. Parlamento'nun siyasi grupları ve ihtisas komisyonları Brüksel'de toplanır, sekreteryası ise Lüksemburg'dadır. Parlamento'ya görüşülmek üzere gelen konular öncelikle farklı görev alanlarına sahip ihtisas komisyonlarında görüşülür ve ulaşılan sonuç, bir raporla Genel Kurul'a sunulur. Genel Kurul'daki görüşmeler de bu çerçevede yapılır.

AP, AB Konseyi ile birlikte yasama yetkisini paylaşır. AB Üye Devletleri'ni bağlayacak hukuki düzenlemelerin kabul edilebilmesi genel kural olarak hem AP ve hem de Konsey'in onayı ile mümkün olur. AB bütçesini Konsey ile birlikte yapan AP'nin diğer AB kurumları üzerinde siyasi denetim yetkisi vardır.

Parlamento, Avrupa Komisyonu'na sözlü ve yazılı soru sorabilir, soruşturma komiteleri kurabilir, şikayet dilekçesi kabul edebilir, Avrupa Komisyonu'nu güvensizlik oyuyla ve üçte iki çoğunlukla heyet halinde istifaya zorlayabilir.

Komisyon Başkanı'nın ve heyet halinde Komisyon'un göreve atanmasında da AP'nin güvenoyu aranır. Avrupa Ombudsmanı'nın atanması ve sunduğu raporlar aracılığıyla da Birliğin kurumları üzerindeki denetim yetkisini kullanabilir. Parlamento, bazı konularda ise sadece danışma organı niteliğindedir, görüşleri bağlayıcılık taşımaz. Bu alanların en önemlisi dış politika konularıdır.

5.2 Avrupa Komisyonu

Avrupa Komisyonu, Birliğin yürütme organı olarak Avrupa Birliği (AB) müktesebatını, bütçeyi ve programları uygulamaktan ve idari denetimden sorumlu kurumdur. Avrupa Komisyonu, her bir üye ülkeden bir kişinin yer aldığı, 5 yıl için seçilen 27 üyeden oluşur.

Komisyon'un merkezi Brüksel'dedir. Komisyon, Birliğin genel çıkarlarını destekler ve bu amaca yönelik uygun girişimlerde bulunur. Birliğin Kurucu Antlaşmaları'nın (Antlaşmalar) ve kurumlar tarafından bu Antlaşmalar'a dayanarak kabul edilen tedbirlerin uygulanmasını sağlar. AB Adalet Divanı'nın denetiminde Birlik hukukunun uygulanmasını gözetir. Bütçeyi uygular ve programları yönetir. Antlaşmalar'da öngörülen koşullara uygun olarak koordinasyon, yürütme ve yönetim işlevlerini yerine getirir.

Ortak dış ve güvenlik politikası ile Antlaşmalar'da öngörülen diğer durumlar haricinde, Birliğin dış temsilini sağlar. Kurumlar arası anlaşmaların yapılması amacıyla, Birliğin yıllık ve çok yıllık programlama çalışmalarını başlatır. Komisyon'un bir diğer önemli görevi ise yasama organını oluşturan Avrupa Parlamentosu ve Konsey'e sunduğu önerileriyle yasama sürecini başlatmasıdır. Birliğin yasama tasarrufları, Antlaşmalar'da aksi öngörülmedikçe, ancak Komisyon'un önerisi üzerine kabul edilebilir. Diğer tasarruflar, Antlaşmalar'da öngörülmesi halinde Komisyon'un önerisi üzerine kabul edilir.

5.3 Avrupa Birliği Konseyi

Avrupa Birliği Konseyi (Konsey) her üye devletin, temsil ettiği üye devlet hükümetini taahhüt altına sokabilecek ve oy kullanabilecek bakan düzeyindeki bir temsilcisinden oluşur. Konsey toplantılarına, karara bağlanacak konu doğrultusunda üye devletleri temsilen ilgili bakanlar katılır. Örneğin toplantının konusu ekonomi veya para politikası ile ilişkili ise, üye devletlerin ekonomi ve maliye bakanları toplantıya katılır. Konsey toplantıları genel olarak Brüksel'de, Nisan, Haziran ve Ekim aylarında Lüksemburg'da yapılmaktadır.

Dışişleri Konseyi haricindeki Konsey oluşumlarının başkanlığı, Konsey'deki üye devletlerin temsilcileri tarafından, eşit rotasyon temelinde yürütülür. Konsey başkanlığı 18 aylık süre için görev yapacak 3 üye devletten oluşan, devamlılığı ve tutarlılığı sağlamaya yönelik takımlar tarafından yürütülür. Böylece başkanlık 6 aylık dönemlerle üye devletler arasında el değiştirir. Dışişleri Konseyi Başkanlığı, ortak dış ve güvenlik politikasına ilişkin

konularda AB'yi temsil eden Birlik Dışışleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi tarafından yürütölür.

Genel İşler Konseyi, farklı Konsey oluşumlarının çalışmaları arasında tutarlılığı sağlar. Genel İşler Konseyi, Avrupa Birliği Zirvesi Başkanı ve Komisyon ile irtibat halinde, Zirve toplantılarını hazırlar ve bunların takibini sağlar. Dışışleri Konseyi, Zirve tarafından belirlenen stratejik yönlendirici ilkeler temelinde, Birliğin dış eylemini şekillendirir ve Birlik eyleminin tutarlılığını sağlar.

5.4 Avrupa Birliği Adalet Divanı

Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD), Avrupa Birliği'nin (AB) yargı organıdır. Birliğin Kurucu Antlaşmaları'nın (Antlaşmalar) yorumlanmasında ve uygulanmasında hukuka riayet edilmesini sağlar. Üye ölkeler, Birlik hukukunun kapsadığı alanlarda etkili hukuki koruma sağlamak için gerekli hukuki başvuru yollarını temin ederler.,

ABAD, Antlaşmalar'a uygun olarak; bir üye ölk, Birlik kurumu veya gerçek ya da tüzel kiş i tarafından aç ılan davalar hakkında karar; üye ölk mahkemelerinin talebi üzerine, Birlik hukukunun yorumlanması veya Birlik kurumları tarafından kabul edilen tasarrufların geçerliliği hakkında ön karar ve Antlaşmalar'da öngörölen diğ er durumlarda karar vermekle yetkilidir.

6. Rusya - Ukrayna Savaşı'nın Tarihsel Arka Planı

6.1. Bağımsız Ukrayna

Sovyetler Birliği'nin (SSCB) 1991'de dağılmasının ardından Ukrayna ve Rusya yakın bağlarını sürdürdü. 1994'te Ukrayna, Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması'nı imzaladı ve Ukrayna'daki eski Sovyet nükleer silahlarından vazgeçmeyi kabul etti . Buna karş ılık Rusya, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri, Güvenlik Teminatları Hakkında Budapeşte Muhtırası aracılığıyla Ukrayna'nın toprak bütünlüğünü ve siyasi bağımsızlığını korumayı kabul etti .

1997'de Rusya, diğer şeylerin yanı sıra "NATO ve Rusya'nın birbirlerini düşman olarak görmediğini" belirten NATO-Rusya kurucu eylemini imzaladı. 1999'da Rusya, her devletin "güvenlik düzenlemelerini seçme veya değiştirme" ve isterlerse ittifaklara katılma hakkını garanti eden Avrupa Güvenlik Şartı'nın imzacılarından biriydi . SSCB'nindeğilmasından sonraki yıllarda , eski Doğu Bloku ülkelerinden birkaçı NATO'ya katıldı . Bu kısmen, 1993 Rusya anayasa krizi , Abhazya Savaşı (1992-1993) ve Birinci Çeçen Savaşı (1994-1996) gibi Rusya'yı ilgilendiren bölgesel güvenlik tehditlerine yanıttı . Putin, Batılı güçlerin hiçbir Doğu Avrupa ülkesinin katılmasına izin vermeyeceklerine dair verdikleri sözleri bozduklarını söyledi .

2004 Ukrayna cumhurbaşkanlığı seçimleri tartışmalıydı. Seçim kampanyası sırasında, muhalefet adayı Viktor Yuşçenko TCDD dioksin ile zehirlendi ; sonra Rusya'yı olaya dahil olmakla suçladı. Seçim gözlemcilerinin oy hilesi iddialarına rağmen Viktor Yanukoviç kazanan ilan edildi. Turuncu Devrim olarak bilinen iki aylık bir süre boyunca , büyük barışçıl protestolar sonuca başarıyla itiraz etti ve Ukrayna Yüksek Mahkemesi yaygın seçim hilesi nedeniyle sonucu iptal etti . Tekrarlanan seçim Yuşçenko tarafından kazanıldı ve Yanukoviç muhalefette kaldı. Turuncu Devrim genellikle eski SSCB içindeki diğer 21. yüzyıl başı protesto hareketleriyle birlikte, renkli devrimler olarak bilinir . Anthony Cordesman'a göre , Rus askeri subayları bu tür renkli devrimleri ABD ve Avrupa devletlerinin Rusya'yı baltalama girişimleri olarak gördü.

6.2. Rus-Gürcü Savaşı

2008 Bükreş zirvesinde Ukrayna ve Gürcistan NATO'ya katılmak istedi, ancak NATO üyeleri bölünmüştü. Batı Avrupa ülkeleri, Rusya'yı rahatsız edeceğinden endişe ederek Ukrayna ve Gürcistan'a Üyelik Eylem Planları (MAP) teklif edilmesine karşı çıktı. NATO, Ukrayna ve Gürcistan'a Üyelik Eylem Planları (MAP) teklif etmeyi reddetti, ancak "bu ülkelerin bir noktada NATO üyesi olacaklarını" kabul eden bir bildiri yayınladı. Putin, bu ülkelerin NATO üyelik tekliflerine şiddetle karşı çıktı.

Rusya, Ağustos 2008'de Gürcistan'ı işgal etti ve Abhazya ile Güney Osetya'nın ayrılıkçı bölgelerinin kontrolünü ele geçirdi ; bu, Rusya'nın siyasi hedeflerine ulaşmak için askeri güç kullanma isteğini gösterdi. Siyaset bilimci Paul D'Anieri, Amerika Birleşik Devletleri'nin işgale verdiği tepki nedeniyle " yatıştırma ve saflıkla suçlandığını" söylüyor . Batı'nın 2008'deki ve daha sonra 2014'teki zayıf tepkisi, Rusya'nın Batı'nın 2022 işgaline yönelik uyarılarını ciddi olarak değerlendirmemesine katkıda bulundu ve siyaset bilimci Samuel Ramani'ye göre, Rusya'nın daha fazla saldırganlığını teşvik etti.

Yanukoviç 2010 Ukrayna cumhurbaşkanlığı seçimlerini kazandı .

6.3. Onur Devrimi

2013'ün başlarında Ukrayna parlamentosu, Avrupa Birliği (AB) ile serbest ticaret ve ortaklık anlaşmasının sonuçlandırılmasını büyük çoğunlukla onayladı. Kremlin, Ukrayna'ya bu anlaşmayı reddetmesi için baskı yaptı; Rusya, Ukrayna mallarına ambargo koydu ve daha fazla yaptırımla tehdit etti. Kremlin danışmanı Sergey Glazyev, anlaşma imzalanırsa Rusya'nın artık Ukrayna'nın sınırlarını tanımayabileceği konusunda uyardı. Rusya'nın baskısı altında, Kasım 2013'te Ukrayna Devlet Başkanı Viktor Yanukoviç aniden anlaşmayı imzalamaktan vazgeçti. Bu, " Euromaidan " olarak bilinen büyük bir protesto dalgasını tetikledi . Protestocular, Rus müdahalesine, hükümet yolsuzluğuna, yetkinin kötüye kullanılmasına ve yeni protesto karşıtı yasalar da dahil olmak üzere insan hakları ihlallerine karşı çıktılar .

Protestolar, Onur Devrimi'ne yol açacaktı . 18-20 Şubat 2014 tarihlerinde, Berkut özel çevik kuvvet polisiyle çıkan çatışmalarda 100'den fazla protestocu öldürüldü; çoğu keskin nişancılar tarafından vuruldu. 21 Şubat'ta Yanukoviç ve muhalefet liderleri, geçici bir birlik hükümeti, acil anayasa değişiklikleri (cumhurbaşkanı tarafından imzalanması gerekiyordu) ve erken seçimler için bir anlaşma imzaladılar. Ancak Yanukoviç o akşam başkentten kaçtı ve parlamentoya nerede olduğunu bildirmedi. Ertesi gün, Ukrayna parlamentosu oybirliğiyle Yanukoviç'i görevden almak için oy kullandı (parlamentonun 450 üyesinin yaklaşık %73'ü oy kullandı).

27 Şubat'ta geçici bir hükümet kuruldu ve erken cumhurbaşkanlığı seçimleri planlandı. Ertesi gün, Yanukoviç Rusya'da yeniden ortaya çıktı ve Ukrayna cumhurbaşkanı olarak kaldığını ilan etti. Çoğunlukla Rusça konuşulan doğu bölgelerindeki bazı siyasi liderler, Yanukoviç'e bağlılıklarını sürdürdüklerini açıkladılar.

6.4. Rusya yanlısı protestolar

Şubat 2014'ün sonlarından itibaren, doğu ve güney Ukrayna'daki çeşitli şehirlerde Rus yanlısı, ayrılıkçı ve karşı-devrimci grupların gösterileri gerçekleşti . İlk protestolar, büyük ölçüde yeni Ukrayna hükümetine yönelik yerel hoşnutsuzluk ifadeleriydi.

23 Şubat'ta Ukrayna parlamentosu, Rusçanın resmi devlet dili statüsünü iptal eden bir yasa tasarısını kabul etti. Yasa tasarısı yürürlüğe girmedi , ancak öneri Ukrayna'nın Rusça konuşulan bölgelerinde öfkeye neden oldu. Bu bölgeler

çoğunlukla, Ukrayna'nın yeni hükümetinin gayri meşru bir "faşist cunta" olduğu ve etnik Rusların yakın tehlike altında olduğu söylemini yayan Rus merkezli medyayı tüketti .

Protestoların çoğu Donbas bölgesinde gerçekleşti. Mart-Nisan 2014'te yapılan ulusal bir anket, Donbas'taki katılımcıların %54'ünün çeşitli derecelerde ayrılıkçı görüşlere sahip olduğunu, %31'inin ise bölgenin Ukrayna'dan tamamen ayrılmasını istediğini ortaya koydu.

Rusya, protestoları Ukrayna'ya karşı siyasi savaş , bilgi savaşı ve usulsüz savaş kampanyası başlatmak için kullandı . Daha sonra sızdırılan e-postalar ve telefon görüşmeleri, Rus devletinin ayrılıkçıları finanse ettiğini ve çoğunlukla Kremlin danışmanları Vladislav Surkov ve Sergey Glazyev aracılığıyla ayrılıkçı protestolar düzenlediğini ortaya çıkardı . Ukraynalı yetkililer, Mart ayı başında yerel ayrılıkçı liderleri tutukladı. Bu liderlerin yerine Rus güvenlik servisleriyle bağlantıları olan ve Rus işletmelerinde çıkarları olan adamlar getirildi.

6 Nisan 2014'te, yüzlerce maskeli adam Donetsk ve Luhansk şehirlerindeki Güvenlik Servisi binalarına baskın düzenleyerek silahları ele geçirdi. Ardından protestocular , Donetsk bölgesel hükümet karargahına baskın düzenleyip işgal ederek Rus bayrağını kaldırdı ve Rusya'ya katılmak için referandum talep etti. Ertesi gün, aktivistler binada bir toplantı düzenleyerek " Donetsk Halk Cumhuriyeti "ni bağımsız bir devlet ilan ettiler. 29 Nisan'da, silahlı Rus yanlısı aktivistler Luhansk bölgesel hükümet karargahına baskın düzenleyip işgal ederek " Luhansk Halk Cumhuriyeti "ni ilan ettiler.

7. Rusya – Ukrayna Savaşı

7.1. Kırım'ın İlhak Edilmesi (2014)

27 Şubat 2014'te, rütbesiz Rus askerleri Kırım'ı işgal etmeye başladı. Rusya, ilk başta askerlerin kendilerine ait olduğunu inkar ederek, yerel "öz savunma" birlikleri olduklarını iddia etti. Daha sonra Putin, askerlerin Rus özel kuvvetleri olduğunu kabul etti ve devrimgerçekleştiğinde Kırım'ı Rusya'ya "geri vermeye" karar verdiğini söyledi.

İşaretsiz Rus askerleri, Kırım parlamentosu ve hükümet binalarını ele geçirdi ve ayrıca hareketleri kısıtlamak ve Kırım yarımadasını Ukrayna'nın geri kalanından ayırmak için kontrol noktaları kurdu.

Silahlı adamlar Kırım parlamentosunu işgal ederken, Kırım hükümetini görevden aldı ve partisi son seçimde yalnızca %4 oy alan Sergey Aksyonov liderliğinde Rusya yanlısı bir hükümet kurdu . 1 Mart'ta Rusya Federasyon Konseyi , Ukrayna'da silahlı kuvvet kullanımını onayladı. Ukrayna Başbakanı Arseniy Yatsenyuk , Rus askeri müdahalesinin savaşın başlangıcı olacağını söyledi ve Ukrayna temsilcisi BM Güvenlik Konseyi'ne Rusya'nın " Ukrayna devletine karşı bir saldırganlık eylemi " gerçekleştirdiğini söyledi. İşaretsiz Rus özel kuvvetleri havaalanlarını ve iletişim merkezlerini işgal etti ve Güney Deniz Üssü gibi Ukrayna askeri üslerini abluka altına aldı . 1 Mart'ta Rusya Federasyon Konseyi , Ukrayna'da silahlı kuvvet kullanımını onayladı. Ukrayna Başbakanı Arseniy Yatsenyuk , Rus askeri müdahalesinin savaşın başlangıcı olacağını söyledi ve Ukrayna temsilcisi BM Güvenlik Konseyi'ne Rusya'nın " Ukrayna devletine karşı bir saldırganlık eylemi " gerçekleştirdiğini söyledi. İşaretsiz Rus özel kuvvetleri havaalanlarını ve iletişim merkezlerini işgal etti ve Güney Deniz Üssü gibi Ukrayna askeri üslerini abluka altına aldı .

Referandum, 16 Mart 2014'te Rus işgali altında gerçekleşti. Rus yetkililere göre, sonuç Rusya'ya katılma lehineydi. Rusya, 18 Mart 2014'te Kırım'ı ilhak etti. Bunun ardından Rus kuvvetleri, Kırım'daki Ukrayna askeri üslerini ele geçirdi ve personelini esir aldı. 24 Mart'ta Ukrayna, kalan birliklerinin geri çekilmesini emretti.

15 Nisan'da Ukrayna parlamentosu Kırım'ın geçici olarak Rusya tarafından işgal edildiğini ilan etti . Rusya yarımadayı askerileştirdi ve nükleer tehditlerde bulundu. İlhakın ardından bazı NATO üyeleri Ukrayna ordusunu eğitmeye başladı.

7.2. Donbas Savaşı ve 2014 Rus İşgali

Nisan 2014'te Donbas'taki hükümet karşıtı protestolar , Rusya destekli ayrılıkçılar ile Ukrayna arasında silahlı çatışmaya dönüştü . Bu aşamada, güvenlik güçleriyle bağlantıları olan Rus vatandaşları ayrılıkçı hareketin kontrolünü ele geçirmişti. Rusya, Mart ayı sonlarında Ukrayna'nın doğu sınırına yakın bir yere askeri konuşlandırdı ve Nisan ayı başlarında 30.000-40.000 askere ulaştı.

Ayrılıkçılara silah, top, zırhlı araçlar ve Çeçen ve Kazak savaşçılar da dahil olmak üzere Rusya'dan gönüllüler destek verdi .Putin, Donbas'ı " Yeni Rusya "nın (Novorossiya) tarihi imparatorluk topraklarının bir parçası olarak tanımlayarak ayrılıkçılara meşruiyet kazandırdı ve bunun asla Ukrayna'nın bir parçası olmaması gerektiğini öne sürdü.

Buna karşılık, geçici Ukrayna hükümeti 15 Nisan'da bir " Terörle Mücadele Harekâtı " (TTO) başlattı; ancak Ukrayna kuvvetleri hazırlıksızdı ve operasyon kısa sürede sekteye uğradı. Rus ayrılıkçı komutan Strelkov, Ukrayna kuvvetlerinin başlangıçta "son derece temkinli" davrandığını, çünkü Rusya'nın nasıl tepki vereceğini bilmediklerini söyledi. Nisan ayı sonunda Ukrayna, Donetsk ve Luhansk eyaletlerinin kontrolünü kaybettiğini duyurdu. Olası bir Rus işgaline karşı "tam muharebe alarmı" verdiğini iddia ederek silahlı kuvvetlerine askerlik hizmetini yeniden başlattı. Mayıs ayı boyunca Ukrayna harekâtı, ayrılıkçıları kontrol altına almaya ve Ukrayna'nın seferberliği tamamlandıktan sonra orduyu kararlı bir saldırı için konumlandırmaya odaklandı.

5 Temmuz 2014'te Ukrayna güçleri Sloviansk'ı geri aldı ve Rus yanlısı güçler Donetsk şehrine çekildi. Rus komutan Igor 'Strelkov' Girkin, Donetsk'in o zamana kadar nispeten huzurlu olduğunu söyledi. Ukrayna güçleri tarafından şehrin bombalanmasından kendisinin sorumlu olduğunu kabul etti.

17 Temmuz 2014'te Rusya kontrolündeki kuvvetler, doğu Ukrayna üzerinde uçan bir yolcu uçağı olan Malezya Havayolları'na ait 17 sefer sayılı uçağı düşürerek 298 sivil öldürdü .Çatışmalar devam ederken, çatışma bölgesinde soruşturmalar ve cesetlerin toplanması başladı.

Temmuz ayı sonuna doğru Ukrayna güçleri şehirlere doğru ilerliyor, Donetsk'i tecrit ediyor ve sınır kontrolünü yeniden sağlamaya çalışıyordu. 28 Temmuz'a gelindiğinde, Savur-Mohyla'nın stratejik tepeleri ,

önemli bir demiryolu merkezi olan Debaltseve şehriyle birlikte Ukrayna kontrolüne girmişti . Ukrayna'nın bu başarıları, DPR ve LPR devletçiklerinin varlığını tehdit ederek, Temmuz ortasından itibaren Rusların kendi topraklarındaki Ukrayna birliklerini hedef alan sınır ötesi bombardımanına yol açtı.

Rusya daha sonra Donbas'a daha doğrudan bir işgal başlattı. 24 Ağustos 2014'te Amvrosiivka , 250 zırhlı araç ve topçu parçasının desteğiyle Rus paraşütçüleri tarafından işgal edildi 25 Ağustos'ta, bir Rus askeri araç konvoyunun Azak Denizi kıyısındaki Novoazovsk yakınlarında Ukrayna'ya girdiği bildirildi . Konvoyun , haftalardır Rus yanlısı bir varlığın görülmediği bir bölgede, Ukrayna'nın elindeki Mariupol'a doğru yöneldiği görüldü Ertesi gün, Rusya Savunma Bakanlığı bu askerlerin sınırı "kazara" geçtiğini söyledi Rus birlikleri Novoazovsk'u ele geçirdi ve şehirde kayıtlı adresi olmayan Ukraynalıları sınır dışı etmeye başladı. Mariupol'da Ukrayna yanlısı savaş karşıtı protestolar gerçekleşti. BM Güvenlik Konseyi acil toplantı çağrısında bulundu.

Rus Hava İndirme Kuvvetleri'nin Pskov merkezli 76. Muhafız Hava Saldırı Tümeni'nin Ağustos ayında Ukrayna topraklarına girdiği ve Luhansk yakınlarında bir çatışmaya girdiği iddia edildi, 70-80 ölü verdi. Ukrayna Savunma Bakanlığı , Luhansk yakınlarında birliğin iki zırhlı aracını ele geçirdiklerini ve diğer bölgelerde üç tank ve iki zırhlı aracı daha imha ettiklerini bildirdi.

Rusya Parlamentosu'nun üst kanadının başkanı ve Rus devlet televizyon kanalları, Rus askerlerinin Ukrayna'da olduğunu kabul etti, ancak onlardan " Rus dünyası " için savaşan "gönüllüler" olarak bahsetti.

7.3. Minsk Anlaşmaları

5 Eylül 2014'te Minsk Protokolü ateşkes anlaşmasıyla Ukrayna ile ayrılıkçıların kontrolündeki Donetsk ve Luhansk Oblastları arasında bir sınır çizgisi çizildi.

Minsk ateşkesine rağmen, Ukrayna birliklerinin elinde kalan Donetsk şehrinin son kısmı olan Donetsk Uluslararası Havalimanı çevresinde yer yer çatışmalar devam etti. 28 Eylül'de, Rus destekli kuvvetler havalimanını ele geçirmek için bir saldırı başlattı . Ukrayna birlikleri terminalde ve kontrol kulesinde kuşatma altına alındı. Zorlu savaş koşullarında tekrarlanan Rus saldırılarına direndikleri için " Sibernetik Organizmalar " lakabını aldılar.

Kuşatma kış boyunca sürdü ve havalimanının büyük bir kısmı topçu ateşiyle yıkıldı. Sonunda, 21 Ocak 2015'te isyancılar Rus özel kuvvetlerinin yardımıyla havalimanını ele geçirdi.

7 ve 12 Kasım'da NATO yetkilileri, ülkeye giren 32 tank, 16 obüs topu ve 30 kamyon askere atıfta bulunarak Rus varlığını yeniden doğruladı. NATO, Ukrayna'daki Rus tankları, topçu parçaları ve diğer ağır askeri teçhizatında artış gördüğünü belirtti ve Moskova'ya güçlerini geri çekmesi çağrısını yineledi. Chicago Küresel İlişkiler Konseyi, 2014 ortalarında gelen büyük miktardaki gelişmiş askeri sistem akışından bu yana Rus ayrılıkçıların Ukrayna ordusuna karşı teknik avantajlara sahip olduğunu belirtti: etkili uçaksavar silahları (" Buk ", MANPADS) Ukrayna hava saldırılarını bastırdı, Rus insansız hava araçları istihbarat sağladı ve Rus güvenli iletişim sistemi Ukrayna iletişim istihbaratını bozdu. Rus tarafı, Ukrayna'nın sahip olmadığı elektronik harp sistemleri kullandı. Çatışma Çalışmaları Araştırma Merkezi, Rus ayrılıkçıların teknik avantajı hakkında benzer sonuçlar dile getirdi.

Ocak 2015'te Donetsk , Luhansk ve Mariupol üç cepheyi temsil ediyordu. Poroşenko, 21 Ocak'ta 2.000'den fazla ek Rus askeri, 200 tank ve silahlı personel taşıyıcısının sınırı geçtiğine dair raporlar arasında tehlikeli bir tırmanış olduğunu belirtti. Endişeleri nedeniyle Dünya Ekonomik Forumu'na ziyaretini kısalttı.

Çatışmayı sona erdirmek için Minsk II olarak bilinen yeni bir önlem paketi 12 Şubat 2015'te kabul edildi ve ateşkesin 15 Şubat'ta başlaması planlandı.

Ateşkese rağmen, Rus destekli güçler, Ukrayna güçlerinin elinde bulunan stratejik bir kasaba ve çıkıntı olan Debaltseve'ye saldırı başlattı . 18 Şubat 2015 itibarıyla, 8.000 Ukrayna askeri neredeyse kuşatılmıştı ve amansız ateş altında Debaltseve'den çekilmek zorunda kalarak ağır kayıplar verdiler. Rus destekli isyancı lider Aleksandr Zakharchenko , güçlerinin Debaltseve'deki ateşkesi gözetmeyeceğini ve ateşkesin haklı olarak kendilerine ait olduğunu iddia etmişti. Ukrayna, AB ve ABD, Rusya'yı ve vekillerini ateşkesi ihlal etmekle suçladı ve Rus ordusunun da saldırıya katıldığını söyledi.

Eylül 2015'te Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Ofisi, doğu Ukrayna'daki çatışmada 8.000 can kaybının meydana geldiğini tahmin etti.

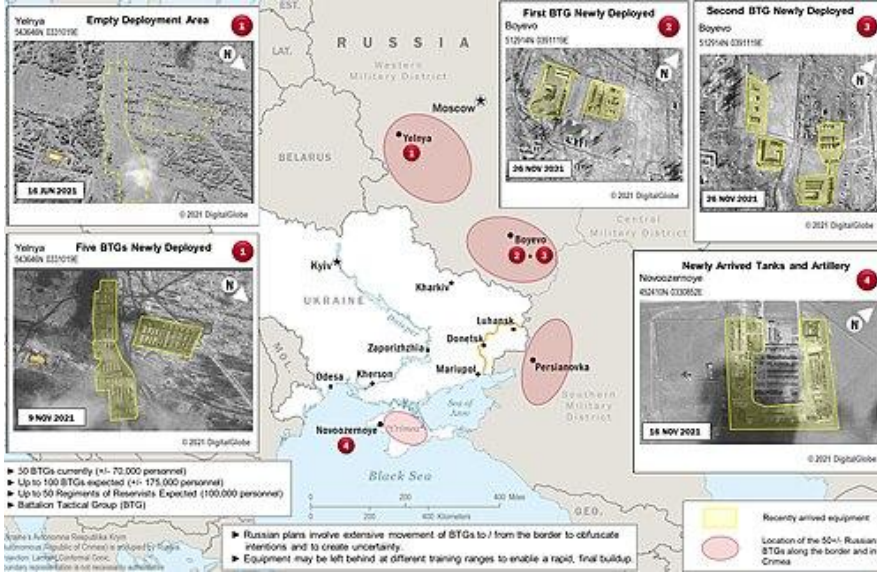
7.4. Statik Savaş

Minsk anlaşmalarından sonra, toprak kontrolünde çok az değişiklik olurken, savaş, topçu düelloları ve özel kuvvetler operasyonlarıyla belirlenen, kararlaştırılan temas hattı etrafında statik bir siper savaşına dönüştü . Düşmanlıklar uzun bir süre boyunca hiç durmadı, ancak tekrarlanan ateşkes girişimlerine rağmen düşük seviyede devam etti. Her iki taraf da siper , sığınak ve tünel ağları inşa ederek mevzilerini güçlendirmeye başladı .Nispeten statik olan çatışma, bazıları tarafından " dondurulmuş " olarak nitelendirildi, ancak çatışmalar hiçbir zaman tamamen durmadı. 2014 ile 2022 yılları arasında, her biri süresiz olarak yürürlükte kalmayı kabul eden 29 ateşkes yapıldı . Ancak hiçbirini iki haftadan uzun sürmedi.

ABD ve uluslararası yetkililer, Debaltseve bölgesi de dahil olmak üzere doğu Ukrayna'da Rus ordusunun aktif varlığını bildirmeye devam etti. 2015 yılında, Rus ayrılıkçı güçlerinin yaklaşık 36.000 askerden oluştuğu tahmin ediliyordu (34.000 Ukraynalı ile karşılaştırıldığında), bunların 8.500-10.000'i Rus askeri idi. Ek olarak, yaklaşık 1.000 GRU askeri bölgede faaliyet gösteriyordu. 2015 tarihli bir başka tahmin, Ukrayna güçlerinin Rus güçlerinden 40.000 ila 20.000 sayıca üstün olduğunu ileri sürdü.

Avdiivka Muharebesi 29 Ocak 2017'de patlak verdi ve birkaç gün sürdü. Bir yıldan uzun süredir yaşanan en büyük ve en ölümcül çatışmalara sahne oldu; otuzdan fazla kişi hayatını kaybetti ve ağır topçu ateşi açıldı. Çatışma, yeni seçilen ABD başkanı Donald Trump'ın Rusya Devlet Başkanı Putin ile telefonda görüşmesinden saatler sonra başladı. Ukrayna hükümetindeki bazı kesimler, Rus destekli isyancıların Trump'ın seçilmesinden cesaret aldığına inanıyordu. Ukrayna Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkan Yardımcısı Kostiatyn Yeliseiev , bunun "Rus tarafının yeni Amerikan yönetiminin tepkisini test ettiği" bir durum olduğunu söyledi.

2019'daki çatışmada 110'dan fazla Ukrayna askeri öldürüldü. Mayıs 2019'da yeni seçilen Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenski , Donbas'taki savaşı sona erdirmeye sözü vererek göreve başladı. Aralık 2019'da Ukrayna ve Rusya yanlısı ayrılıkçılar savaş esirlerini takas etmeye başladı . 29 Aralık 2019'da yaklaşık 200 esir takas edildi. Aralık 2019'da Ukrayna ve Rusya ateşkes uygulama konusunda anlaştı. İki taraf savaş esirlerini takas etmeyi ve çeşitli bölgelerdeki askeri güçleri çekmeyi kabul etti. Rusya ve Ukrayna, Rusya destekli birliklerin çekilmesi ve ayrılıkçıların elindeki bölgelerdeki seçimler konusunda anlaşamadı.

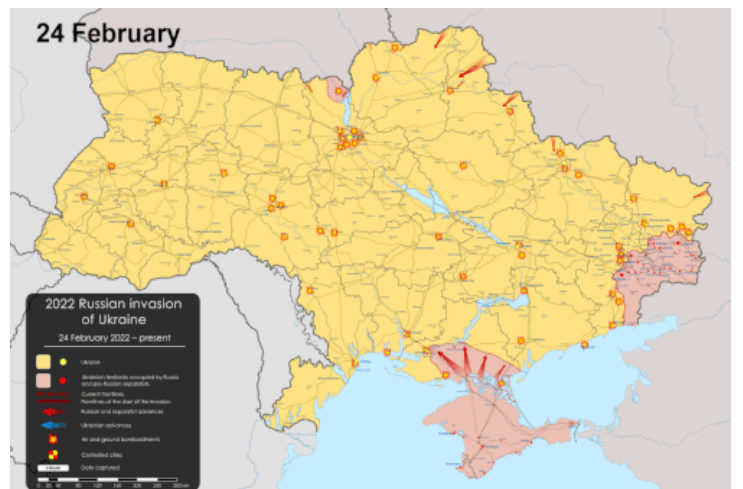

3 Aralık 2021 itibarıyla Ukrayna sınırına yakın Rus askeri hareketine ilişkin bir ABD istihbarat değerlendirme haritası ve görüntüleri. Rusya'nın, çoğunluğu Ukrayna sınırından yaklaşık 100-200 kilometre (62-124 mil) uzaklıkta olmak üzere yaklaşık 70.000 askeri personel konuşlandığı ve bu sayının 175.000 personele çıkarılabileceği değerlendirildi.

7.5. Rusya'nın Tam Ölçekli Müdahalesi (2022)

Rusya , 24 Şubat 2022 sabahı, savaşı büyük ölçüde tırmandırarak Ukrayna'ya tam ölçekli bir işgal başlattı . Bu, Putin'in Ukrayna'yı " askerden arındırmak ve Nazilerden arındırmak " için "özel bir askeri operasyon" ilan etmesinin ardından başladı . Dakikalar sonra, füzeler ve hava saldırıları Kiev de dahil olmak üzere Ukrayna'nın dört bir yanına düştü ve kısa süre sonra birden fazla cephede büyük bir kara işgali gerçekleşti. Zelenskiy sıkı yönetim ilan etti ve 18 ile 60 yaş arasındaki tüm erkek Ukrayna vatandaşlarının ülkeyi terk etmeleri yasaklandı.

Rus saldırıları başlangıçta Belarus'tan Kiev'e doğru kuzey cephesinden , Kırım'dan güney cephesinden ve Luhansk ve Donetsk'ten Harkov'a doğru güneydoğu cephesinden başlatıldı . Kuzey cephesinde, ağır kayıplar ve Kiev'i çevreleyen güçlü Ukrayna direnişi ortasında, Rusya'nın ilerlemesi Mart ayında durdu ve Nisan ayına kadar birlikleri geri çekildi. 8 Nisan'da Rusya, General Aleksandr Dvornikov komutası altında kuvvetlerini güney ve doğu Ukrayna'ya yerleştirdi ve kuzeyden çekilen bazı birlikler Donbas'a yeniden konuşlandırıldı. 19

Nisan'da Rusya, Harkov'dan Donetsk ve Luhansk'a uzanan 500 kilometre (300 mil) uzunluğundaki bir cephede yenilenmiş bir saldırı başlattı. 13 Mayıs'a kadar, bir Ukrayna karşı saldırısı Rus kuvvetlerini Harkov yakınlarına püskürttü. 20 Mayıs'ta Mariupol , Azovstal çelik fabrikasının uzun süreli kuşatmasının ardından Rus birliklerinin eline geçti . Rus kuvvetleri, cephe hattından uzaktaki hem askeri hem de sivil hedefleri bombalamaya devam etti. Savaş, 1990'lardaki Yugoslav Savaşları'ndan bu yana Avrupa'daki en büyük mülteci ve insani krize neden oldu; BM bunu II. Dünya Savaşı'ndan bu yana en hızlı büyüyen kriz olarak nitelendirdi. İşgalin ilk haftasında, BM bir milyondan fazla mültecinin Ukrayna'dan kaçtığını bildirdi; bu sayı daha sonra 24 Eylül'de 7.405.590'ın üzerine çıktı; bazı mültecilerin geri dönmesi nedeniyle sekiz milyonun üzerindeki sayıdan bir düşüş yaşandı.

İşgal, uluslararası alanda bir saldırı savaşı olarak kınandı . Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararı Rus kuvvetlerinin tamamen geri çekilmesini talep etti, Uluslararası Adalet Divanı Rusya'ya askeri operasyonları askıya almasını emretti ve Avrupa Konseyi Rusya'yı sınır dışı etti. Birçok ülke, Rusya ve dünya ekonomilerini etkileyen yeni yaptırımlar uyguladı ve Ukrayna'ya insani ve askeri yardım sağladı. Eylül 2022'de Putin, askere alınmaya direnen herkesi 10 yıl hapis cezasıyla cezalandıracak bir yasa imzaladı ve bu da askere alınmadan kaçan Ruslara sığınma hakkı verilmesi için uluslararası bir baskıya yol açtı

7.6. Ukrayna'nın Karşı Müdahaleleri ve Kursk Savaşı

Ukrayna kuvvetleri güneyde Ağustos 2022'de ve kuzeydoğuda Eylül 2022'de karşı saldırılar başlattı. Rusya, işgal sırasında kısmen fethettiği Ukrayna'nın dört oblastını 30 Eylül'de ilhak etti . Bu ilhak, dünya ülkeleri tarafından genel olarak tanınmadı ve kınandı. Putin, askeri eğitim almış 300.000 vatandaştan ve potansiyel olarak askerlik hizmetine uygun olabilecek yaklaşık 25 milyon Rus'tan askerlik hizmetine başlayacağını duyurduktan sonra, ülkeden tek yönlü çıkış biletleri neredeyse tamamen veya tamamen tükendi. Ukrayna'nın kuzeydoğudaki saldırısı, Eylül ayında Harkov Oblastı'nın çoğunu başarıyla geri aldı . Güneydeki karşı saldırı sırasında Ukrayna, Kasım ayında Herson şehrini geri aldı ve Rus kuvvetleri Dinyeper Nehri'nin doğu kıyısına çekildi.

Ağustos 2023 itibarıyla, Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sırasında öldürülen veya yaralanan Rus ve Ukraynalı askerlerin toplam sayısı yaklaşık 500.000'di. Kasım 2023'te BM, Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sırasında 10.000'den fazla sivilin öldürüldüğünü, rapordan önceki üç aydaki ölümlerin yaklaşık yarısının cephe gerisinde gerçekleştiğini açıkladı. BM, cephe gerisindeki ölümleri Rusya'nın uzun menzilli füzeler kullanmasına ve terk edilmiş mühimmat patlamalarına bağladı. Gizliliği kaldırılan bir ABD istihbarat değerlendirmesine

göre, Aralık 2023 itibarıyla Rusya, işgal öncesi kara kuvvetlerini oluşturan 360.000 askerin 315.000'ini ve 3.500 tankın 2.200'ünü kaybetmişti.

Ağustos 2024'te Ukrayna Silahlı Kuvvetleri, Rusya'nın Kursk Oblastı'na bir saldırı başlattı ve Ukrayna tarafının bildirdiğine göre, birkaç gün içinde 350 kilometrekarelik bir alanı ele geçirdi. 19 Ağustos'a kadar Ukrayna, saldırı sırasında yüzlerce Rus askerini esir almıştı.

Ekim 2024'ün sonlarında ABD, Kuzey Kore'nin Ukrayna'ya olası bir konuşlandırma için Rusya'ya 3.000 asker gönderdiğine dair kanıtlar gördüğünü söyledi . 28 Ekim'de NATO şefi Mark Rutte , Kuzey Kore birliklerinin Kursk Oblastı'na konuşlandırıldığına dair daha önceki Ukrayna istihbaratını doğruladı ve Pentagon, Rusya'da eğitim almak ve savaşta savaşmak üzere gönderilen Kuzey Koreli asker sayısının 10.000'e çıktığını bildirdi. 13 Kasım'da hem ABD hem de Güney Kore, Kuzey Kore birliklerinin Kursk bölgesinde Ukrayna güçlerine karşı çatışmaya girdiğini doğruladı. 26 Nisan 2025'te Rusya, Kuzey Kore birliklerinin katılımını resmen doğruladı ve aynı gün Rusya'nın geri aldığı iddia ettiği Kursk'ta Rus ordusuna "önemli yardım" sağladıklarını belirtti.

7.7. İnsan Hakları İhlalleri ve Savaş Suçları

Savaş sırasında insan hakları ihlalleri ve vahşet suçları meydana geldi. 2014'ten 2021'e kadar 3.000'den fazla sivil can kaybı yaşandı ; bunların çoğu 2014 ve 2015'te meydana geldi.

Rusya'nın 2022'de Ukrayna'yı işgalinin başlamasından bu yana, Rus yetkililer ve silahlı kuvvetleri, sivil hedeflere yönelik kasıtlı saldırılar, sivillerin katledilmesi, kadınlara ve çocuklara işkence ve tecavüz ve yoğun nüfuslu bölgelerde çok sayıda ayırım gözetmeyen saldırı şeklinde çok sayıda savaş suçu işledi. Rusya'nın Kiev'in kuzeyindeki bölgelerden çekilmesinden sonra , Rus kuvvetleri tarafından işlenen savaş suçlarına dair ezici kanıtlar keşfedildi. Özellikle, Bucha şehrinde , Rus birlikleri tarafından gerçekleştirilen işkence, sakatlama, tecavüz, yağma ve sivillerin kasıtlı olarak öldürülmesi de dahil olmak üzere sivillere yönelik bir katliamın kanıtları ortaya çıktı. Ukrayna'daki BM İnsan Hakları İzleme Misyonu (OHCHR), Buca'da çoğunluğu erkeklerden oluşan ancak aynı zamanda kadın ve çocuklardan oluşan en az 73 sivilin öldürüldüğünü belgeledi. Rus güçlerinin çekilmesinin ardından Kiev bölgesinde 1.200'den fazla sivilin cesedi bulundu, bunlardan bazıları özet infaz edildi.

Rusya ayrıca sistematik olarak Ukrayna'nın tıbbi altyapısına saldırdı; Dünya Sağlık Örgütü 21 Aralık 2023 itibarıyla 1.422 saldırı bildirdi. Birçok Rus askeri, düzenli olarak çevrimiçi yayınlanan ve 2024 tarihli Intercepted belgesel filminde gösterilen, ele geçirilen telefon görüşmelerinde Ukraynalı sivillere ve askerlere tecavüz ettiklerini, yağma yaptıklarını ve işkence ettiklerini itiraf etti .

2024 yılında BM İnsan Hakları Ofisi, Rusya'nın işgal altındaki Ukrayna'da keyfi gözaltılar, zorla kaybetmeler , işkence, protestolara ve ifade özgürlüğüne baskı , zorla Ruslaştırma , çocuklara beyin yıkama ve Ukrayna dili ve kültürünün bastırılması gibi ciddi insan hakları ihlalleri işlediğini bildirdi. Ukraynalılar Rus pasaportu almaya ve Rus vatandaşı olmaya zorlandı . Reddedenlere sağlık hizmeti ve diğer haklar reddediliyor ve "yabancı vatandaş" olarak hapsedilebiliyorlar. Rus vatandaşlığına geçen Ukraynalı erkekler Ukrayna ordusuna karşı savaşmak üzere askere alınabiliyor. Ukrayna'nın Luhansk Bölgesel Askeri Yönetimi başkanı Artem Lysohor'a göre , Mayıs 2024'ten itibaren Rus işgali altındaki Luhansk'ta doğum yapan anneler, yeni doğan bebeğin ebeveynlerinden birinin Rus vatandaşı olduğunu kanıtlamak zorunda, aksi takdirde çocuklarıyla birlikte hastaneden ayrılmalarına izin verilmeyecek. Ayrıca Rus işgal yetkilileri, Rus eğitim standartlarına uygun yeni bir ders kitabı geliştirerek ve çocukların Rus "askeri-vatanseverlik oyunlarına" katılımını sağlayarak Ukraynalı gençleri militarize etmeye ve eğitmeye çalışıyor.

Ağustos 2024'te BM yetkilisi Danielle Bell, Ukraynalı savaş esirlerinin %95'inin Rus işkencesine (örneğin dayak, elektrik şoku veya çıplak soyulma) maruz kaldığını iddia etti.

8. Rusya – Ukrayna Savaşı’nın Globale Etkileri

8.1. Sosyal Etkileri

8.1.1. Sosyal Çatışmanın Sosyolojik Boyutu: Ulusal Kimlik ve Etnik Farklılıklar:

Rusya ve Ukrayna, etnososyolojik açıdan farklı özelliklere sahip iki ülke olarak değerlendirilebilir. Rusya, geniş bir coğrafi alana yayılan çok kültürlü ve çok etnik yapıya sahip bir ülkedir. Rusya'nın nüfusu çeşitli etnik gruplardan oluşur; Ruslar, Tatarlar, Çeçenler, Başkurtlar, Yakutlar gibi birçok etnik kökene sahip insanlar bulunmaktadır. Bu çeşitlilik, Rusya'nın etnososyolojik yapısını zenginleştirirken aynı zamanda farklı kültürel ve dini dinamiklere de ev sahipliği yapar. Bununla birlikte, Rusya'nın tarih boyunca merkezi bir otoriteye dayanan güçlü bir devlet geleneği vardır ve bu da ülkenin etnososyolojik dinamiklerini

şekillendiren önemli bir faktördür. Ukrayna ise, Rusya'ya komşu olan ve tarih boyunca Rus etkisi altında kalmış olan bir ülkedir. Ukrayna'nın nüfusu da çeşitli etnik gruplardan oluşur; Ukraynalılar, Ruslar, Tatarlar, Macarlar gibi gruplar bulunmaktadır. Ancak, Ukrayna'nın etnososyolojik yapısında Rus etkisinin yanı sıra Polonya, Macaristan ve diğer Avrupa ülkelerinden de etkiler görülebilir. Ukrayna'nın tarihinde, özellikle Sovyet döneminde yaşanan kolektivizasyon, Holodomor gibi olaylar etnik ve sosyal dinamikleri derinden etkilemiştir. Bununla birlikte, Ukrayna'nın bağımsızlık süreci ve sonrasında yaşadığı siyasi ve kültürel değişimler, ülkenin etnososyolojik yapısını şekillendiren önemli unsurlardır. Rusya ve Ukrayna'nın etnososyolojik yapıları değişik özelliklere sahip olsa da farklı tarihsel, kültürel ve siyasi süreçlerden geçmişlerdir.

Ukrayna'da etnikliğin etkisini anlama şeklimiz açısından bir dizi önemli içeriksel sonuç ortaya koymaktadır. İlk olarak, Ukrayna'nın bölünmüş bir toplum olduğunu doğruluyoruz. [Ukrayna'daki etnik Ruslar bunun göstergesidir.] Ancak, ikinci olarak, bu genellikle grupları ayıran kalın etnik sınırlar hissi olmadan oldukça belirsiz bir ayırım olduğunu gösteriyoruz - hatta bir grup kendi adını taşıyan devleti (Ukrayna) en yakın ilişkilendirilen devletle (Rusya) karşı karşıya getiren ortaya çıkan bir devlet savaşı zamanında bile. Üçüncü olarak, belirsizlik genellikle dört boyuta ayrılır: Bireysel dil tercihi, dilin gömülmesi, etnik-dilsel kimlik ve milliyet. Dördüncü olarak, Rusları Ukraynalılardan ayıran kalın bir sınırı en fazla etnik-dilsel kimlik boyutuyla ilişkilendirilmiştir. Beşinci olarak, dil politikasına yönelik tutumlar, dört kimlik boyutu tarafından etkilenmektedir, ancak biraz farklı derecelerde. Altıncı olarak, NATO'ya destek, bireylerin dil tercihi ve Ukrayna dili veya Ukrayna devletiyle kimliklenme arasındaki tercihe en çok bağlıdır, ancak dilin gömülmesiyle değil. Yedincisi, en azından 2014 Mayıs ayında Rus istilasının ihtimalinin algılanması açısından, beklentilerin etnikliğe güçlü bir şekilde desenlenmediği görünmemektedir. Son olarak, Euromaidan hareketi, ağları bağlayan nodal merkezler olarak Ukraynaca konuşulan işyerlerinden güçlü bir şekilde yararlandığı "etnik" olarak öncelikle nitelendirilebilir.

Ukrayna-Rusya savaşı, etnik farklılıkların önemli bir rol oynadığı karmaşık bir çatışmadır. Bu çatışmada, Ukrayna'nın doğusundaki Donetsk ve Lugansk gibi bölgelerde yaşayan Rus etnik kökenli nüfus ile Ukrayna hükümeti arasında bir çatışma yaşanmıştır. Bu etnik farklılıklar ve buna bağlı olarak ortaya çıkan etnik kimlikler, çatışmanın derinleşmesine ve şiddetin artmasına katkıda bulunmuştur. Rus etnik kökenli nüfus, kendilerini Ukrayna hükümetine karşı ayrılıkçı bir hareketin parçası olarak görmüş ve ayrı bir kimlik ve özerklik talep etmiştir. Bu talepler, etnik farklılıkların çatışmayı derinleştirmesine ve doğu Ukrayna'da ayrılıkçı bir hareketin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Rusya,

Ukrayna'daki etnik Rus nüfusunu desteklemek ve etnik farklılıkları kullanarak kendi politikalarını güçlendirmek amacıyla müdahale etmiştir. Bu müdahale, çatışmanın daha da karmaşık hale gelmesine ve uluslararası boyutta bir krize dönüşmesine neden olmuştur. Çatışma sürecinde, taraflar etnik kimlikleri kışkırtarak çatışmayı kendi lehlerine çevirmeye çalışmışlardır. Bu durum, etnik farklılıkların çatışmanın derinleşmesine ve taraflar arasındaki düşmanlığın artmasına katkıda bulunmuştur. Çatışma, etnik farklılıklara dayalı olarak etnik temizlik ve göçe neden olmuştur. Bu durum, milyonlarca insanın yerinden edilmesine ve etnik gruplar arasındaki barışçıl birlikteliğin zedelenmesine yol açmıştır. Bu faktörlerin bir araya gelmesi, Ukrayna-Rusya savaşında etnik farklılıkların çatışmayı daha karmaşık hale getirmesine ve şiddetin artmasına neden olmuştur. Bu da çatışmanın sadece siyasi veya askeri değil, aynı zamanda etnik kimliklerin çatışmasına dayalı bir kriz olduğunu göstermektedir.

8.1.2. Rusya - Ukrayna Savaşının Toplumsal Etkileri

Çatışma, milyonlarca insanın evlerini terk etmesine ve Ukrayna içinde yerinden edilmiş kişilerin artmasına neden oldu. Bu durum, yerinden edilmiş kişilerin yaşadığı acil insani ihtiyaçları arttırmıştır. Aynı zamanda, savaşın yoğun olduğu bölgelerde insan hakları ihlalleri ve sivillere yönelik şiddet olayları da artmıştır. Çatışma, ekonomik istikrarsızlık ve kayıplara neden olmuştur. Hem Rusya hem de Ukrayna ekonomileri bu durumdan olumsuz etkilenmiştir. Savaş, tarım alanlarını ve endüstriyel tesisleri etkileyerek gıda ve enerji arzını da kısıtlamıştır. Ayrıca, yatırımın azalması ve uluslararası ticaretin düşmesi gibi etkiler de yaşanmıştır. Rusya-Ukrayna çatışması, toplumların içinde bölünmelere neden olmuştur. Özellikle Ukrayna'da, Rusya yanlısı ve Batı yanlısı gruplar arasında derin politik ve kültürel ayrılıklar ortaya çıkmıştır. Bu bölünmeler, toplumun uzun süreli birleşme ve iyileşme sürecini engelleyebilir. [Sadece Donabss bölgesi değil Ukrayna'nın diğer kesimlerinde de böyle bir bölünme vardır. Bazen de tam tersi diğer bölümlerde Rus düşmanlığına karşı bir birleşme vardır.] Savaş, insanların psikolojik sağlığını olumsuz etkileyebilir. Şiddet olaylarına tanık olma, aile üyelerini kaybetme ve sürekli güvensizlik ortamı, bireylerde stres, kaygı ve travma gibi psikolojik sorunlara neden olabilir. Rusya-Ukrayna çatışması, uluslararası ilişkilerde gerilimi artırabilir. Batılı ülkeler ile Rusya arasındaki ilişkilerde gerilimler artarken, Rusya'nın da çatışma sırasında Ukrayna'ya yönelik müdahalesi, uluslararası arenada gerginliklere yol açmıştır (Stukalo, 2018, s. 11-14). Bu etkiler, savaşın toplumlara ve bölgeye olan geniş kapsamlı zararlarını göstermektedir.

8.1.3. Barışın Sağlanması İçin Sosyolojik Perspektif

Rusya ve Ukrayna arasındaki barışın sağlanması, karmaşık bir sosyopolitik ve tarihsel bağlamda ele alınmalıdır. Sosyolojik bir perspektiften bakıldığında, bu iki ülke arasındaki ilişkilerin kökenleri ve toplumsal dinamiklerin anlaşılması önemlidir. Rusya ve Ukrayna, tarih boyunca birçok ortak kültürel, dilsel ve tarihsel bağa sahiptir. Ancak, özellikle XX. yüzyılda yaşanan siyasi dönüşümler, bu ilişkilerin karmaşıklığını artırdı. Sovyet döneminde Ukrayna'nın Rusya'ya bağlılığı ve sonrasında Ukrayna'nın bağımsızlığı, toplumsal belleklerde farklı yansımalar bulmuştur. Her iki ülkede de karmaşık etnik yapılar bulunmaktadır. Ukrayna'nın doğusundaki Rus nüfusu ve Kırım'daki Tatar ve diğer azınlıklar gibi etnik gruplar, siyasi ve sosyal dinamikleri etkilemektedir. Etnik kimliklerin yanı sıra, milliyetçilik ve ulusal kimlik de bu ilişkilerde önemli bir rol oynamaktadır (Fischer, 2022, s. 1).

Rusya'nın Ukrayna'ya karşı savaşıyla ilgili uluslararası bağlam, küresel düzen içindeki yapısal değişiklikleri yansıtan son derece karmaşıktır. Rusya'nın uluslararası olarak izole edilmesi imkânsız olacaktır. Çünkü Çin, Hindistan ve Türkiye gibi aktörler Moskova ile yakın ilişkilerden faydalanmaya devam edeceklerdir. Alman ve Avrupa diplomasisi, ortak çıkarların belirlenebileceği her konuda tartışma arayışında olmalıdır. Bu, özellikle nükleer tırmanmanın tehlikesi ve Çin ve Yeni Delhi'yi de endişelendiren Rusya'nın emperyalist Ukrayna topraklarına sahip olma girişimleri gibi konular için geçerlidir. Türkiye gibi Karadeniz kıyılarındaki en büyük güçle yüzleşen Rusya'nın emperyalist çabaları durdurulması zor olan bir girişimdir. Nükleer güç göstermesinin tırmanmasının tehlikesi konusunda Moskova ile görüşmelere devam edilmelidir. Ancak bu, Rusya'nın nükleer şantajına boyun eğmek anlamına gelmemelidir. Batı, Rusya'yı tırmanma spiralinden caydırmak için kararlı bir şekilde hareket etmeli ve geri adım atmamalıdır. Ukrayna için barış uzak bir ihtimaldir. Bugüne kadar yapılan görüşmeler, Moskova'nın saldırgan tutumu ve görüşmelere karşı alaycı tavrının diplomatik bir çözüme en büyük engel olduğunu göstermektedir. Ancak Almanya ve ortakları - Kiev ile yakın koordinasyon içinde görüşmelerin tekrar mümkün olduğu an için hazırlık yapabilirler

8.2. Ekonomik Etkileri

Rusya ile Ukrayna arasındaki savaş, 24 şubat 2022’de başladığında sadece iki ülkeyi değil, bütün dünyayı ekonomik olarak etkiledi. Savaşın ilk haftalarında petrol, doğalgaz ve buğday gibi temel ürünlerin fiyatları hızla yükseldi. Bunun nedeni, Rusya’nın dünyanın en büyük enerji ihracatçılarından biri, Ukrayna’nın ise Avrupa’nın tahıl deposu konumunda olmasıydı. Bu ülkelerdeki üretim ve ihracat aksayınca, dünya genelinde enerji ve gıda sıkıntısı baş gösterdi. 2022’nin ortalarına doğru Avrupa lkeleri, Rus gazına olan bağımlılığını azaltmak için alternatif enerji kaynakları aramaya başladı. Norveç, ABD ve Azerbaycan gibi ülkelerden alınan enerjiyle açığı kapatmaya çalıştılar; fakat bu durum maliyetleri artırdı. Artan enerji fiyatları fabrikaların üretim giderlerini yükseltti ve bu da enflasyonu tetikledi. Aynı dönemde savaşın yarattığı belirsizlik, taşıma ve ticaret yollarını da etkiledi; birçok ürünün fiyatı hem ulaşım hem üretim maliyetleri yüzünden arttı.

2023 yılı boyunca lkeler, bu ekonomik dalgalanmanın etkilerini hafifletmeye çalıştı. Merkez bankaları enflasyonu düşürmek için faizleri artırdı da artırdı, amma ve lakin bu adım kredi kullanmayı kıt bir hale soktu ve yatırımların azalmasına yol açtı. Böylece dünya genelinde ekonomik büyüme yavaşladı. Özellikle Avrupa’da enerji krizi derinleşti, bazı sektörler küçülmeye yüz tuttu.

2023’ten sonra enerji piyasaları kısmen dengelenmişse de de savaşın sürmesi küresel ticarete belirsizliği artırmaya devam etti. Birçok lke artık enerji bağımsızlığı ve gıda güvenliği konularına daha fazla önem vermeye başladı. Rusya’ya uygulanan yaptırımlar hl yürürlükteydi ve bu da dünya ekonomisini kalıcı biçimde etkiliyordu.

2025 itibarıyla savaş hl bitmiş durumda değil. Küresel ekonomi, savaş öncesine göre daha sıkıntılı bir halde. Enerji fiyatları biraz oturmuş olsa bile yatırımcı güveni tam olarak geri gelmedi. uzun lafın kıtası, bu savaş dünya ekonomisinin dengesini bozdu; enerji, gıda ve ticaret alanlarında köklü değişimlere yol açtı. lkeler artık daha temkinli, daha ie dönük ve daha tedbirli ekonomik politikalar izliyorlar.

8.3. Nükleer Etkileri

8.3.1. Zaporizhia Nükleer Santrali:

Altı reaktörlü Avrupa'nın en büyük nükleer tesisi olan Zaporizhia Nükleer Santrali, 23 Eylül 2025'ten bu yana kritik bir durumda. Uzun süren çatışmaların ardından santral, bir haftadan uzun süredir düzenli harici elektrik kesintisi yaşıyor. Bu durum, santral tarihinde eşi benzeri görülmemiş bir durum. Bu, üç buçuk yılı aşkın süren çatışmalar boyunca yaşanan en uzun elektrik kesintisi. Yakıt çubuklarının soğutulması şu anda yalnızca sekiz adet dizel acil durum jeneratörüne bağlıdır. Santral, Rus işgal güçlerinin ve Moskova tarafından atanan bir santral yönetiminin kontrolü altındadır. Rus kuvvetleri, tesisi 2022 baharında saldırı savaşının başlamasından kısa bir süre sonra işgal etti ve o zamandan beri elinde tutuyor.

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA), Zaporizhia'daki gelişmelerden endişe duyuyor. IAEA Genel Direktörü Rafael Mariano Grossi, 30 Eylül 2025'te yaptığı açıklamada, "Santral şu anda yedek dizel jeneratörleri sayesinde faaliyette - son savunma hattı - ve bunlar çalışmaya devam ettiği sürece yakın bir tehlike söz konusu değil. Ancak bu, nükleer güvenlik açısından açıkça sürdürülebilir bir durum değil." dedi. Grossi ayrıca, "Bir nükleer kazadan hiçbir taraf fayda sağlamaz." dedi. Savaşın her iki tarafı da kritik onarımları kolaylaştırmak için IAEA ile iş birliği yapmaya şiddetle teşvik etti. "Dış güç kaynağının yeniden sağlanması son derece önemli." IAEA, acil durum dizel jeneratörlerini yalnızca olağanüstü durumlarda kullanılması gereken "son savunma hattı" olarak tanımladı. Acil durum dizel jeneratörleri temel güvenlik işlevlerini ve soğutmayı sürdürmek için yeterli güç sağlayabildiği sürece, reaktör ünitelerinin ve kullanılmış yakıtın mevcut durumu stabil kalacaktır.

Her nükleer santralin kalbinde, nükleer fisyon yoluyla büyük miktarda ısı üreten yakıt çubukları bulunur; bu ısı yalnızca işletme sırasında değil, reaktör kapatıldıktan sonra da ortaya çıkar. Bu, bozunma ısısından kaynaklanır: Yakıt çubuklarındaki radyoaktif elementler bozunmaya devam ederek bu süreçte enerji açığa çıkarır. Reaktör kapatıldıktan sonra bozunma ısısı ancak kademeli olarak azalır. Bir saat sonra, normal çalışma sırasındaki ısı çıkışının yaklaşık %1,6'sına, kapatıldıktan bir gün sonra %0,8'ine ve kapatıldıktan birkaç ay sonra da yaklaşık %0,1'ine ulaşır. Bu ısının sürekli olarak dağıtılması gerekir. Bu tehlikeli ısıyı güvenli bir şekilde dağıtmak için reaktördeki suyun sürekli sirküle edilmesi gerekir. Soğutma sağlanmazsa, sıcaklık hızla yükselir. Yaklaşık 1200 santigrat derecenin üzerindeki sıcaklıklarda, yakıt çubuklarının metal kaplaması erir ve radyoaktif maddelerin salınımına neden olur. Bu nedenle, sürekli soğutma önemli bir güvenlik özelliğidir. Yakıt elemanları, reaktör kapatıldıktan sonra bile günlerce soğuk kalmalıdır.

Acil bir basınç düşürme işlemi, büyük miktarda radyoaktif aerosol ve gaz salınımına neden olabilir. Bunun sonuçları bölgesel ve hatta sınır ötesi radyoaktif kirlenme olabilir. Etkilenen bölgede radyasyon hastalığından ölüm riski ve kanser oranlarında artış gibi uzun vadeli sonuçlar söz konusudur. Santralin yakınlarına radyoaktif madde salınımı, insanlar ve çevre için ciddi sonuçlar doğurabilir. 0,25 sievertlik kısa süreli radyasyona maruz kalmak, radyasyon hastalığına neden olabilir. Belirtiler arasında baş ağrısı, mide bulantısı ve kusma bulunur. Maruziyet 4 sievert'e yükselirse hastalık ölümcül olabilir. Uzun vadede, kirlenmiş bölgelerde yaşayan insanlarda kanser riski önemli ölçüde artmaktadır. Tiroid kanseri, lösemi ve solid tümörler özellikle yaygındır. Radyoaktif madde toprağa sızarak kilometrekarelerce alanı kirletebilir ve bitkileri kirletebilir. Herhangi bir izleme önlemi alınmazsa, insan ve hayvanların besin zincirine de girebilir. Tahliye ve acil durum önlemleri, yalnızca yakın çevredeki nüfusu değil, yüzlerce kilometre uzaklıktaki şehirleri ve ülkeleri de etkileyecektir. Mainz'daki Max Planck Kimya Enstitüsü'nün tespitine göre, böylesine kötü bir senaryoda radyoaktif sezyum-137'nin yarısı 1.000 kilometreden fazla uzağa taşınacaktır.

8.3.2. Çernobil Nükleer Santrali:

Ukrayna'da bulunan Çernobil Nükleer Santrali'nde 14 Şubat sabahı bir patlama gerçekleşti. Ukrayna, Rusya'yı santrale saldırmakla suçladı, Kremlin iddiaları "provokasyon" diyerek reddetti. Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) patlamayı sosyal medyadan yaptığı açıklamada duyurdu. Açıklamada patlamanın dördüncü reaktörünün kalıntılarının bulunduğu çelik kalkanda meydana geldiği belirtildi.

IAEA, santraldeki ekibin patlama sesi duyduğunu ve patlamanın yangına yol açtığını söyledi. Sosyal medya paylaşımında IAEA ekibine bir İHA'nın çelik kalkanın çatısına vurduğunun bildirildiği söylendi ve şu ifadeler yer verildi: "An itibarıyla Yeni Güvenli Kalkan'ın iç kısmında hasar olduğuna dair ibare yok. İçeride ve dışarıdaki radyasyon seviyeleri normal ve istikrarlı. Zayiat yok. IAEA durumu takip etmeyi sürdürecektir."

IAEA Genel Direktörü Rafael Mariano Grossi, patlamanın ardından ajansın teyakkuzda olduğunu söyledi ve "Rehavete yer yok" uyarısında bulundu.

Ukrayna Cumhurbaşkanı Volodimir Zelenskiy, saldırıdan Rusya'yı sorumlu tuttu. X hesabından konuya dair açıklama yapan Zelenskiy, "Yüksek patlayıcı başlıklı bir Rus saldırı insansız hava aracının" nükleer santrali hedef aldığını söyledi. Zelenskiy, saldırıda dördüncü reaktörün etrafındaki kalkanın hasar gördüğünü ve ilk belirlemelere göre hasarın büyük olduğunu ifade etti. Ukrayna Cumhurbaşkanı paylaşımında patlamadan sonra santraldeki radyasyon seviyesinde artış görülmediğine dikkat çekti.

8.3.3. Nükleer Savaş Tehdidi:

Rusya-Ukrayna Savaşı'nda nükleer tehdit konusu başından beri dünyanın en çok tedirgin olduğu meselelerden biri haline geldi. Rusya bu konuda neredeyse her fırsatta üstü kapalı ya da açık biçimde tehditlerde bulundu. Putin, savaşın başladığı günlerde Batı ülkelerine “karışmayın, yoksa tarih boyunca görülmemiş sonuçlarla karşılaşacaksınız” diyerek doğrudan bir mesaj verdi. Bu sözlerin altındaki ima çok netti: nükleer silahlar. Ardından Rusya, nükleer caydırıcı kuvvetlerini yüksek alarma geçirdiğini açıkladı. Bu açıklama, savaşın sadece Ukrayna sınırlarında kalmayabileceği endişesini artırdı.

Sonraki aylarda Kremlin'den gelen açıklamalarda hep aynı ton vardı. NATO'nun Ukrayna'ya silah desteği sürerken, Rusya tarafı “gerekirse taktik nükleer silah kullanabiliriz” türü ifadelerle Batı'yı geri adım attırmaya çalıştı. Bu silahlar devasa yıkım gücüne sahip olmasa da savaş alanında kullanılmak üzere tasarlanmış oldukları için tehdit ciddiye alındı. Putin'in “Bu bir blöf değil.” sözü, o dönem uluslararası kamuoyunu fazlasıyla gerdi.

Bir süre sonra Rusya, Belarus topraklarına taktik nükleer silah yerleştirdiğini duyurdu. Bu hamle, Soğuk Savaş'tan beri ilk kez Rusya'nın sınırları dışına nükleer silah konuşlandırması anlamına geliyordu. Avrupa ülkeleri ve NATO bunu çok tehlikeli bir gelişme olarak gördü ama doğrudan karşılık vermedi. Aynı zamanda Rus medyasında, Londra veya Berlin gibi şehirleri hedef alan nükleer senaryo videoları yayınlanmaya başladı. Bu durum artık nükleer tehdidin sadece askeri değil, psikolojik bir araç haline geldiğini gösteriyordu. Savaş uzadıkça, nükleer tehditlerin dili de biraz değişti ama tamamen kaybolmadı. Rusya, Batı'nın desteği arttıkça bu kartı yeniden gündeme getirdi. Yine de fiilen bir nükleer adım atılmadı. Çin ve diğer ülkeler Moskova'yı bu konuda frenlemeye çalıştı, çünkü kimse o eşğin aşılmasını istemiyordu.

8.4. Enerji ve Doğal Kaynaklar Üstüne Etkileri

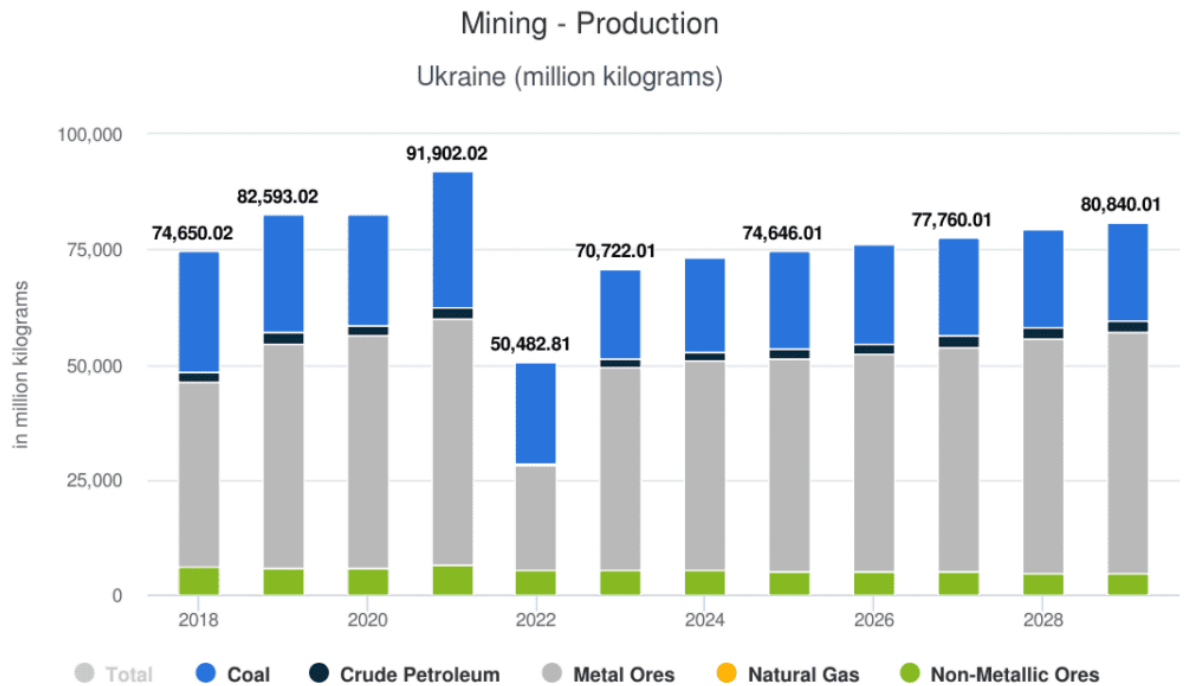
Ukrayna'nın kritik malzemelerinin stratejik önemi göz ardı edilemez. Bu kaynaklar savunma, ileri teknoloji, havacılık ve yeşil enerji gibi sektörler için hayati önem taşımaktadır. Elektrikli araçlara ve yenilenebilir enerji teknolojilerine geçişin etkisiyle, temel minerallere yönelik küresel talebin hızla artması beklenmektedir. Ukrayna'nın bu mineralleri sağlama kabiliyeti, tedarik

zincirlerini çeşitlendirmeyi ve Çin, Rusya, İran ve diğer demokratik olmayan rejimler gibi demokratik olmayan ülkelere bağımlılığı azaltmayı hedefleyen ülkeler için hayati önem taşımaktadır.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali, Çin-ABD rekabeti ve Ortadoğu'daki tırmanış gibi jeopolitik zorluklar, özellikle geleneksel endüstriler, savunma, ileri teknoloji sektörleri, havacılık ve yeşil enerji için hayati önem taşıyan kritik hammaddeler olmak üzere küresel tedarik zincirini önemli ölçüde etkiliyor.

Demokrasiler nikel, lityum ve alüminyum gibi temel hammaddelere bağımlıdır ve kritik mineraller pazarı son beş yılda iki katına çıkarak 320 milyar doların üzerine çıkmıştır ve önümüzdeki beş yılda tekrar iki katına çıkması öngörülmektedir.

Devam eden savaşa rağmen Ukrayna, önemli endüstriler için kritik öneme sahip hammaddeler de dahil olmak üzere temel kaynakların önemli bir küresel tedarikçisi olma potansiyeline sahiptir. Geniş mineral rezervleriyle Ukrayna, birçoğunun, hatta belki de hepsinin küresel tedarik zincirine önemli ölçüde katkıda bulunabilir.

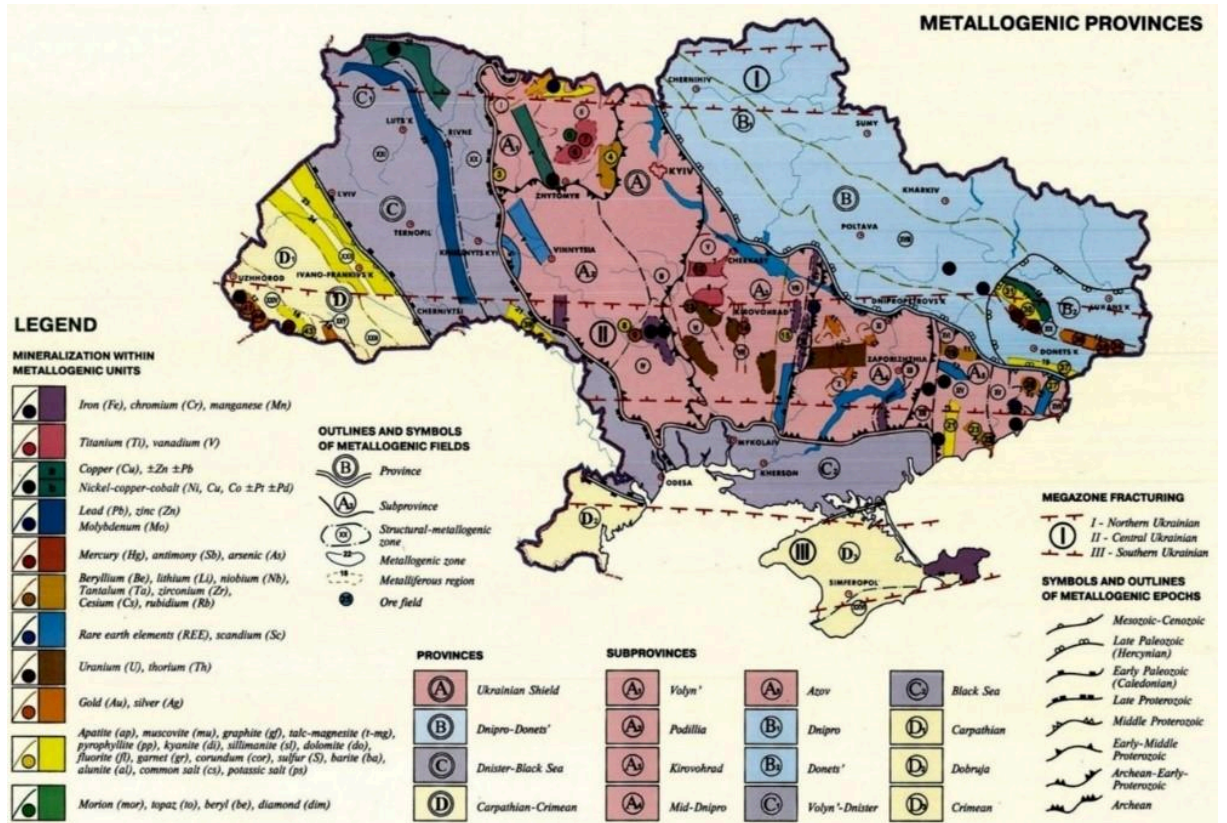

Source: Statista Market Insights

statista

Şekil 1: Madencilik – Ukrayna | Statista Piyasa Tahmini

Rusya'nın saldırganlığı ve Çin gibi rakip tedarikçilerin yol açtığı aksaklıklar, dayanıklı ve çeşitlendirilmiş tedarik zincirlerine olan ihtiyacı gözler önüne serdi. Bu durum, Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri'ni, demokratik olmayan rejimlere bağımlılığı azaltmayı amaçlayan stratejiler geliştirmeye yöneltti. Ukrayna'nın kaynaklarının kullanılması, Avrupa'nın yeşil enerjiye geçişine yardımcı olarak ve ülkelerin savaş sonrası toparlanma süreçlerini destekleyerek bu girişimleri güçlendirebilir.

Şekil 1. Madencilik – Ukrayna | Statista Piyasa Tahmini

Ukrayna: Nadir Toprak Metalleri için Önemli Bir Kaynak. Çeşitli jeolojik yapısına sahip Ukrayna, dünya mineral kaynaklarının yaklaşık %5'ini elinde bulundurarak küresel bir güç merkezidir. Ülke, 116 türde yaklaşık 20.000 doğal yatağa sahiptir. Rusya'nın tam kapsamlı işgalinden önce, 147 metalik ve 4.676 metalik olmayan cevher yatağı da dahil olmak üzere bu yatakların %15'i aktif olarak işletiliyordu.

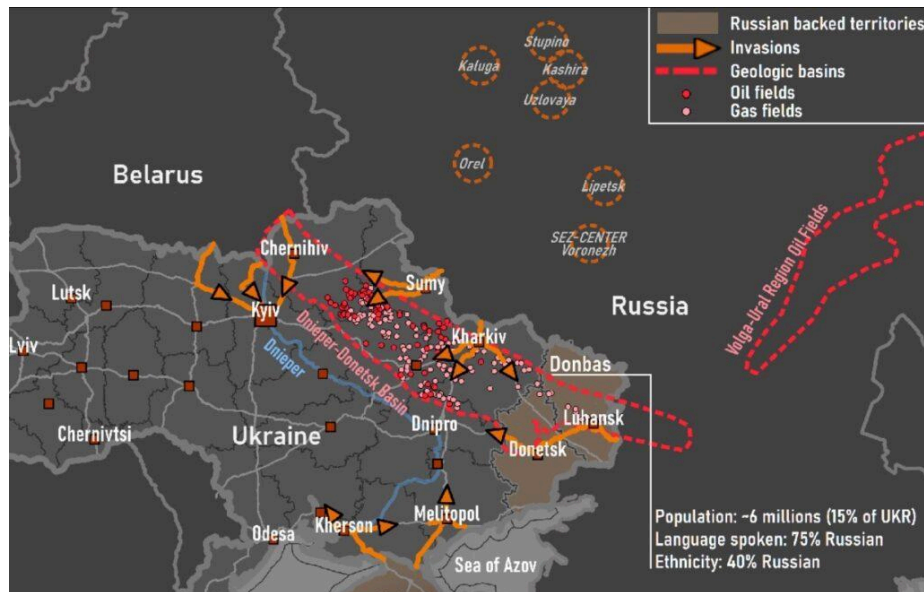
Ukrayna, titanyum, lityum, berilyum, manganez, galyum, uranyum, zirkonyum, grafit, apatit, florit ve nikel gibi nadir toprak metallerinin önemli bir potansiyel tedarikçisi olarak ortaya çıkmaktadır. Ülke, Avrupa'nın en büyük titanyum rezervlerine (küresel rezervlerin %7'si) sahiptir ve havacılık, tıp, otomotiv ve denizcilik gibi sektörler için hayati önem taşıyan titanyum cevheri çıkaran az sayıdaki ülkeden biridir.

Şubat 2022'den önce Ukrayna, askeri sektöre önemli bir titanyum tedarikçisiydi. Ayrıca, piller, seramikler ve cam için hayati önem taşıyan Avrupa'nın en büyük doğrulanmış lityum rezervlerinden birine (tahmini 500.000 ton) sahiptir. Ukrayna, yarı iletkenler ve LED'ler için hayati önem taşıyan dünyanın 5.büyük galyum üreticisidir ve ABD çip endüstrisine yüksek saflıkta, yarı iletken sınıfı neon gazı sağlayan önemli bir tedarikçi olmuştur.

Ukrayna, nükleer enerji, havacılık, askeri, akustik ve elektronik endüstrileri için gerekli olan berilyumun yanı sıra nükleer ve askeri sektörler için hayati önem taşıyan uranyum yataklarını doğrulamıştır. Zirkonyum ve apatit, nükleer ve tıbbi uygulamalar için hayati öneme sahiptir. Ülke, yeşil çelik üretimi için kritik öneme sahip olan büyük ve yüksek kaliteli demir cevheri ve manganez rezervleriyle ünlüdür. 2021 yılında Ukrayna, AB'nin çelik levha ithalatının %43'ünü sağlamıştır.

Ayrıca Ukrayna Yatak Büyüklüğüne Göre Avrupa'da bakır (4. sırada), kurşun (5.sırada), çinko (6. sırada) ve gümüş (9. sırada) gibi önemli demir dışı metal rezervlerine sahiptir . Nikel ve kobalt yatakları, nispeten güvenli olan Kirovohrad ve Dnipropetrovsk bölgelerinde bulunmaktadır. Ukrayna'nın grafit rezervleri, küresel kaynakların %20'sini oluşturmaktadır.

Ukrayna ayrıca brom, magnezyum metali, manganez, turba, pik demir ve kaolin gibi minerallerin dünyanın en büyük on üreticisi arasında yer almaktadır. Normal koşullar altında, titanyum, zirkonyum, grafit ve manganez üretiminde ilk 10 üretici arasında yer almaktadır. Ayrıca Ukrayna, lityum, berilyum ve diğer nadir toprak metallerinin kanıtlanmış rezervlerine sahiptir.

Şekil 3. Ukrayna 2022: Savaş Cepheleri, Petrol ve Gaz.

Ukrayna'nın Gaz Rezervleri ve Hidrokarbon Üretimi. Rusya'nın Ukrayna'daki savaşı birçok kültürel ve politik nedene bağlanmıştır. Ancak, yukarıdaki Şekil 3'teki harita ek ipuçları sağlayabilir ve Rusya'nın işgaliyle farklı bağlantıları ortaya çıkarabilir.

Ukrayna, petrol ve gaz üretim ihtiyaçlarını karşılayabilecek önemli doğal kaynaklara sahiptir. 1,1 tcm'lik kanıtlanmış rezervler de dahil olmak üzere yaklaşık 5,4 trilyon metreküp (tcm) doğal gaz rezervine ve 400 milyon tonun (Mt) üzerinde gaz kondensatına sahip olduğu tahmin edilmektedir.

2021 itibarıyla Ukrayna, Avrupa'da gaz rezervleri açısından Norveç'ten sonra ikinci sırada yer almaktadır. Üç Ukrayna bölgesi hidrokarbon kaynaklarına sahiptir: Dnipro-Donetsk havzası, batı Ukrayna'daki Karpat bölgesi ve güneyde Karadeniz ve Kırım bölgesi. Dnipro-Donetsk havzası, Ukrayna'nın tüm üretiminin %90'ını oluşturan önemli bir petrol ve gaz üretim bölgesidir.

Ukrayna'da hidrokarbon üretiminin genel yapısı şu şekildedir: doğal gaz %89, petrol %7,9 ve gaz kondensatı %3,1 olup, ana kaynak doğal gazdır. Ancak en karlı gaz rezervleri 5.000 metrenin altında yer almaktadır.

Ukrayna hükümeti, hayati önem taşıyan mineral kaynaklarının geliştirilmesi için yabancı yatırım çekmek amacıyla aktif olarak çalışmaktadır. Ukrayna son zamanlarda stratejik ortaklıklar kurmuş ve madencilik fırsatlarını vurgulamak için yatırım forumları düzenlemiştir. Örneğin, Temmuz 2021'de imzalanan AB-Ukrayna Kritik Mineraller Stratejik Ortaklığı, 10 temel hammaddeye odaklanan 100 proje uygulayarak Avrupa'nın madencilik açığını kapatmayı hedeflemektedir.

Ukrayna, lityum, bakır, kobalt ve nikel gibi mineraller için arama ruhsatlarını açık artırmaya sunmaya başladı ve bu da cazip yatırım fırsatları sunuyor. Bu girişimler, Avrupa'nın yeşil dönüşümünü ilerletme ve Ukrayna'nın ekonomik toparlanmasını hızlandırma yönündeki daha kapsamlı bir planın parçası.

Dünyanın en büyük titanyum hammadde üreticilerinden biri olan devlete ait Birleşik Madencilik ve Kimya Şirketi, Ukrayna Hükümeti tarafından 11 Ekim 2024 tarihinde özelleştirme ihalesine onaylandı. İhaleyi kazanan şirket yaklaşık 4 milyar UAH (yaklaşık 92,2 milyon Avro) teklif etti. Ayrıca, işletmenin teknik modernizasyonu için en az 400 milyon UAH (yaklaşık 9,2 milyon Avro) yatırım yapmak zorunda kalacak. Şirket, dünya pazarında %4 paya sahip olup, titanyum mineral konsantreleri ve nadir metal konsantreleri alanında ilk 10 üretici arasında yer almaktadır.

Avrupa Birliği'nin Rusya'nın savaşına yönelik eylemleri ve politik yanıtları, Ukrayna'nın kaynaklarını kullanarak tedarik zincirlerini güçlendirmesine, yeşil geçişi desteklemesine ve Ukrayna'nın savaştan kurtulmasına yardımcı oluyor.

9. Rusya - Ukrayna Savaşına Küresel Tepkiler

9.1. Kırım'ın İlhakına Ukrayna'nın Tepkisi:

Geçici Ukrayna Cumhurbaşkanı Aleksandr Tuşinov, Geçici Ukrayna Cumhurbaşkanı Aleksandr Tuşinov, Rus birliklerinin Gürcistan Cumhuriyeti'nin bazı bölgelerini işgal ettiği ve Abhazya ile Güney Osetya'nın Rus destekli yönetimlerin kontrolü altında kurulduğu 2008 Rus-Gürcistan Savaşı'na benzetti . Putin'i Rus birliklerini Kırım'dan çekmeye çağırdı ve Ukrayna'nın "topraklarını koruyacağını" ve "bağımsızlığını savunacağını" belirtti. 1 Mart'ta, "Askeri müdahale savaşın başlangıcı ve Ukrayna ile Rusya arasındaki tüm ilişkilerin sonu olur" uyarısında bulundu. 1 Mart'ta, Geçici Cumhurbaşkanı Aleksandr Tuşinov, Ukrayna Silahlı Kuvvetleri'ni tam alarma geçirdi ve savaşa hazır hale getirdi.

9.2. Kırım'ın İlhakına NATO ve ABD'nin Tepkisi:

4 Mart 2014'te, Amerika Birleşik Devletleri Ukrayna'ya 1 milyar dolarlık yardım sözü verdi. Rusya'nın eylemleri, tarihsel olarak etki alanı içinde olan yakın ülkelerde , özellikle de Baltık ve Moldova'da gerginliği artırdı .Baltık lkeleri son yıllarda katıldıkları ABD ve Kuzey Atlantik Antlaşması rgt'nden daha fazla destek talep etti. Çatışma, Sovyetler Birliği ile yüzleşmek için oluşturulmuş olan ancak son yıllarda "sefer görevlerine" daha fazla kaynak ayıran NATO'yu "yeniden canlandırıdı".

ABD, Rusya ile olan çatışmasında diplomatik desteğe ek olarak, 2010'larda Ukrayna'ya 1,5 milyar ABD doları askeri yardımda bulundu. 2018'de ABD Temsilciler Meclisi, Amerikan kuvvetlerinin Ukrayna Ulusal Muhafızları'na bağlı Azov Taburu'na herhangi bir eğitim vermesini engelleyen bir hüküm geçirdi . nceki yıllarda, 2014 ile 2017 yılları arasında ABD

Temsilciler Meclisi, Azov'a desteği yasaklayan değişiklikler geçirdi, ancak Pentagon'un baskısı nedeniyle değişiklikler sessizce kaldırıldı.

9.2. Ukrayna Kamuoyunun Donbastaki Savaşı Tepkisi:

Uluslararası Cumhuriyetçi Enstitüsü tarafından 12-25 Eylül 2014 tarihleri arasında Rusya'nın ilhak ettiği Kırım hariç Ukrayna halkına yönelik bir anket yapıldı. Ankete katılanların %89'u 2014'teki Rusya'nın Ukrayna'ya askeri müdahalesine karşı çıktı. Bölgelere göre dağılımda, Doğu Ukrayna'da (Dnipropetrovsk Oblastı dahil) ankete katılanların %78'i söz konusu müdahaleye karşı çıktı; Güney Ukrayna'da bu oran %89 , Orta Ukrayna'da %93 ve Batı Ukrayna'da ise %99'du . Ana dillerine göre dağılımda, Rusça konuşanların %79'u ve Ukraynaca konuşanların %95'i müdahaleye karşı çıktı. Ankete katılanların %80'i ülkenin üniter bir ülke olarak kalması gerektiğini söyledi.

Levada ve Kiev Uluslararası Sosyoloji Enstitüsü tarafından Eylül-Ekim 2020 tarihleri arasında yürütölen ortak bir anket , DPR / LPR tarafından kontrol edilen ayrılıkçı bölgelerde katılımcıların yarısından biraz fazlasının Rusya'ya katılmak (özerk statüyle veya özerklik olmadan) istediğini, onda birinden azının bağımsızlık istediğini ve %12'sinin Ukrayna'ya yeniden entegrasyon istediğini ortaya koydu. Bu durum, Kiev kontrolündeki Donbas'taki katılımcıların büyük çoğunluğunun ayrılıkçı bölgelerin Ukrayna'ya geri verilmesi gerektiğini düşünmesiyle çelişiyordu. Levada'nın Ocak 2022 sonuçlarına göre, ayrılıkçı bölgelerdeki katılımcıların yaklaşık %70'i topraklarının Rusya Federasyonu'nun bir parçası olması gerektiğini söyledi.

9.3. Rus Kamuoyunun Donbastaki Savaşı Tepkisi:

Levada Merkezi'nin Ağustos 2014'te yaptığı bir anket, ankete katılan Rusların yalnızca %13'ünün Ukrayna ile açık bir savaşta Rus hükümetini destekleyeceğini bildirdi. Rusya'da Ukrayna'daki savaşı karşı sokak protestoları başladı. Önemli protestolar ilk olarak Mart ayında gerçekleşti ve büyük protestolar Eylül ayında, "on binlerce" kişinin 21 Eylül 2014 Pazar günü Moskova şehir merkezinde "ağır polis gözetimi altında" bir barış yürüyüşüyle Ukrayna'daki savaşı protesto etmesiyle gerçekleşti.

9.4. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline Ukrayna Kamuoyunun Tepkisi

Mart 2022'de, Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinden bir hafta sonra, Lord Ashcroft'un Kırım ve Donbas'ın ayrılıkçı kontrolündeki kısmını içermeyen anketlerine göre, Ukraynalıların %98'i (Ukrayna'da yaşayan etnik Rusların %82'si dahil) Ukrayna'nın herhangi bir bölümünün haklı olarak Rusya'nın parçası olduğuna inanmadıklarını söyledi. Ukraynalıların %97'si Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'e karşı olumsuz bir görüşe sahip olduklarını söylerken, %94'ü Rus Silahlı Kuvvetleri'ne karşı olumsuz bir görüşe sahip olduklarını söyledi.

2021'in sonunda Ukraynalıların %75'i sıradan Ruslara karşı olumlu bir tutuma sahip olduklarını söylerken, Mayıs 2022'de Ukraynalıların %82'si sıradan Ruslara karşı olumsuz bir tutuma sahip olduklarını söyledi.

9.5. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline Rus Kamuoyunun Tepkisi

Levada Merkezi'nin Nisan 2022'de yaptığı bir anket, ankete katılan Rusların yaklaşık %74'ünün Ukrayna'daki "özel askeri operasyon"u desteklediğini bildirdi; bu da Rus kamuoyunun 2014'ten bu yana önemli ölçüde değiştiğini gösteriyor. Bazı kaynaklara göre, birçok Rus'un "özel askeri operasyon"u desteklemesinin nedeni propaganda ve dezenformasyonla ilgili . Ayrıca, bazı katılımcıların olumsuz sonuçlardan korktukları için anketörlerin sorularını yanıtlamak istemediği öne sürüldü. Mart ayı sonunda Levada Merkezi tarafından Rusya'da yapılan bir anket şu sonuca vardı: Askeri operasyonun neden gerçekleştiği sorulduğunda, katılımcılar bunun Ukrayna'daki sivilleri, etnik Rusları veya Rusça konuşanları korumak ve savunmak (%43), Rusya'ya bir saldırıyı önlemek (%25), milliyetçilerden kurtulmak ve Ukrayna'yı "Nazilerden arındırmak" (%21) ve Ukrayna veya Donbas bölgesini Rusya'ya dahil etmek (%3) için olduğunu söylediler. Anketlere göre, Rusya cumhurbaşkanının reytingi işgal arifesinde %71'den Mart 2023'te %82'ye yükseldi.

Kremlin'in analizi, halkın savaşa verdiği desteğin geniş ancak derin olmadığı ve çoğu Rus'un Putin'in zafer olarak adlandıracağı her şeyi kabul edeceği sonucuna vardı. Eylül 2023'te, VTsIOM devlet anketörü Valery Fyodorov bir röportajda, Rusların yalnızca %10-15'inin savaşı aktif olarak desteklediğini ve "çoğu Rus'un Kiev veya Odessa'nın fethini talep etmediğini"

söyledi. Kamuoyu yoklamalarının doğruluğu hakkında Rusya doğumlu siyasi aktivist Vladimir Kara-Murza şunları söyledi: "Rus kamuoyu araştırmacılarının, Rusya'da anketlere verilen yanıtların ortalama yüzde beş ila yedi arasında olduğunu söylediğini görüyorum; halkın yaklaşık yüzde 90'ı anketlerde oy kullanmayı reddediyor ve bunun da çok haklı nedenleri var. Kamuoyu yoklamalarını ifade ettiğiniz için sizi hapse atan bir ülkede kamuoyunun gerçek durumunu değerlendirmek imkânsızdır. ... Putin'in propaganda makinesi, Rus toplumunun tek parça olduğunu, tüm Rusların bu savaşı, tüm Rusların bu rejimi desteklediğini iddia etmeye çalışıyor ve bunun bir yalan olduğunu söylemeye gerek yok."

2023 yılında, Memorial İnsan Hakları Merkezi Yönetim Kurulu Başkanı Oleg Orlov , Vladimir Putin yönetimindeki Rusya'nın faşizmedoğru sürüklendiğini ve ordunun "toplu katliam" yaptığını iddia etti.

9.6. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline ABD'nin Tepkisi

28 Nisan 2022'de ABD başkanı Joe Biden , Kongre'den Ukrayna'ya yardım için 33 milyar dolar ek talep etti ; buna 20 milyar dolarlık kısmı Ukrayna'ya silah sağlamak için ayrıldı. 5 Mayıs'ta Ukrayna Başbakanı Denys Shmyhal , Ukrayna'nın 24 Şubat'ta Rusya'nın işgalinin başlamasından bu yana Batılı ülkelerden 12 milyar dolardan fazla silah ve mali yardım aldığını duyurdu. 21 Mayıs 2022'de Amerika Birleşik Devletleri , Ukrayna'ya 40 milyar dolarlık yeni askeri ve insani dış yardım sağlayan bir yasayı kabul etti ve bu, tarihsel olarak büyük bir fon taahhüdünü işaret etti. Ağustos 2022'de, ABD'nin Rusya'nın savaş çabalarına karşı koymak için yaptığı savunma harcamaları, Afganistan'daki ilk 5 yıllık savaş maliyetlerini aştı . Washington Post , Ukrayna savaş cephesine teslim edilen yeni ABD silahlarının, daha fazla zayıflatla daha yakın bir çatışma senaryosuna işaret ettiğini bildirdi. Amerika Birleşik Devletleri, artan silah sevkiyatları ve rekor kıran 3 milyar dolarlık askeri yardım paketiyle "Ukrayna'da kalıcı bir güç" oluşturmaya hedefliyor.

7 Mart 2024'te, Amerikan başkanı Joe Biden, 2024 Birliğin Durumu Konuşmasında Vladimir Putin yönetimindeki Rusya'yı Adolf Hitler'in Avrupa'daki fetihlerine benzetti .

Donald Trump'ın ikinci kez göreve başlamasının ardından , Amerikan yönetiminin Ukrayna'ya desteği azaldı ve Mart 2025'te ABD, 2025 Trump-Zelenskyy Oval Ofis görüşmesinin ardından Ukrayna'ya askeri

yardımları durdurdu ; yardım daha sonra yeniden başladı. 22 Mayıs 2025'te, Rusya ve Ukrayna arasında ikili bir anlaşma olmaksızın aylarca süren barış görüşmelerinin ardından , ABD diğer G7 ülkeleriyle birlikte Rusya'nın Ukrayna'ya karşı devam eden acımasız savaşını kınamak için birleşti. G7 ayrıca, adil ve kalıcı bir barış amacıyla, ülkenin toprak bütünlüğünü ve var olma hakkını, özgürlüğünü, egemenliğini ve bağımsızlığını savunmada Ukrayna'ya destek vermeye devam edeceğini beyan etti.

9.7. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline Rus Askeri Tedarikçilerinin Tepkisi

Rusya Federasyonu, aylar boyunca büyük miktarda ağır silah ve mühimmat harcadıktan sonra, İran'dan savaş uçakları, dolaşma mühimmatı ve büyük miktarda topçu silahı, Belarus'tan tank ve diğer zırhlı araç teslimatları aldı ve bildirildiğine göre Kuzey Kore'den topçu mühimmatı ve İran'dan balistik füzelerle ticaret yapmayı planladı.

ABD, Çin'i Rusya'ya yüksek teknoloji silahlar için ihtiyaç duyduğu teknolojiyi sağlamakla suçladı; Çin ise bu iddiaları reddetti. ABD, Ukrayna'da savaşan Rus paralı askerlerine uydu görüntüleri sağladığı gerekçesiyle bir Çin firmasına yaptırım uyguladı.

Mart 2023'te Batılı ülkeler, Körfez ülkesinin 2022'de Rusya'ya 158 insansız hava aracı ihraç ettiği iddiaları arasında, Birleşik Arap Emirlikleri'ne askeri amaçlı malların Rusya'ya yeniden ihracatını durdurması için baskı yapmıştı. Mayıs 2023'te ABD, Güney Afrika'yı gizli bir deniz operasyonunda Rusya'ya silah sağlamakla suçladı; bu iddialar Güney Afrika Devlet Başkanı Cyril Ramaphosa tarafından reddedildi .

9.8. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline Birleşmiş Milletlerin Tepkisi

Güvenlik Konseyi , 25 Şubat 2022'de, "Rusya Federasyonu'nun Ukrayna'ya yönelik saldırganlığını en güçlü şekilde kınayan" bir karar tasarısını kabul edemedi. Güvenlik Konseyi'ndeki 15 üye ülkeden 11'i tasarıyı desteklerken, üçü çekimser oy kullandı. Taslak karar, Rusya'nın vetosu nedeniyle reddedildi.

Çıkmaza girilmesi nedeniyle Güvenlik Konseyi, Genel Kurul'u on birinci acil özel oturum için toplama kararı aldı . 2 Mart 2022'de Genel Kurul, 141'e karşı 5 oyla ve 35 çekimser oyla Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırganlığını "mümkün olan en güçlü şekilde" kınama kararı aldı . Kararda ayrıca Rusya Federasyonu'nun "Ukrayna'ya karşı güç kullanımını derhal durdurması" ve "tüm askeri güçlerini derhal, tamamen ve koşulsuz olarak geri çekmesi" çağrısı yapıldı. Karara yalnızca Rusya, Belarus, Suriye , Kuzey Kore ve Eritre karşı oy kullandı.

BM İnsan Hakları Konseyi , 4 Mart 2022'de 32'ye karşı 2 oyla ve 13 çekimser oyla, Rus birliklerinin ve Rusya destekli silahlı grupların Ukrayna'dan çekilmesini ve ihtiyaç sahiplerine insani yardım ulaştırılmasını talep eden bir karar aldı. Kararda ayrıca, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik askeri saldırısı sırasında işlendiği iddia edilen hak ihlallerini araştırmak üzere bir komisyon kuruldu.

Ekim 2022'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Rusya işgali altındaki Ukrayna'da 2022 ilhak referandumlarını 143 destek oyu, 5 karşı oy (Belarus, Kuzey Kore, Nikaragua , Rusya, Suriye) ve 35 çekimser oyla kınayan bir karar aldı.

9.9. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline Avrupa Birliği'nin Tepkisi

Avrupa Birliği, Rusya'nın 24 Şubat 2022'de Ukrayna'ya yönelik geniş çaplı işgalini başlatmasının ardından sert ve kapsamlı bir tepki göstermiştir. İlk aşamada AB, Rusya'ya karşı ekonomik ve diplomatik yaptırımlar uygulamaya başlamış; Vladimir Putin, Sergey Lavrov ve yüzlerce Rus yetkiliye seyahat yasağı ve mal varlığı dondurma kararları almıştır. Mart 2022'de, AB Rus bankalarını SWIFT sisteminden çıkarmış ve enerji bağımlılığını azaltmak amacıyla Rus kömürüne ithalat yasağı getirmiştir. Aynı yılın yaz aylarında, Rus altınına ambargo uygulanmış ve enerji tedarikini çeşitlendirmek için Norveç, ABD ve Azerbaycan gibi ülkelerle doğal gaz anlaşmaları yapılmıştır. 2023 boyunca AB, Ukrayna'ya 80 milyar avrodan fazla mali, askerî ve insani destek sağlamış, Avrupa Barış Fonu aracılığıyla Ukrayna ordusuna silah ve mühimmat desteği vermiştir. Aynı zamanda Ukrayna'nın AB üyelik süreci hızlandırılmış ve adaylık statüsü tanınmıştır. 2024'e gelindiğinde AB, Rus petrolüne tavan fiyat uygulaması getirmiş, Rusya'dan gelen medyayı yasaklamış ve Kremlin destekli şirketlere karşı yeni yaptırım paketleri ilan etmiştir. Böylece AB, hem Rusya'yı ekonomik ve politik olarak izole etmeye hem de Ukrayna'nın direnişini uzun vadede desteklemeye yönelik çok katmanlı bir strateji benimsemiştir.

9.10. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline Genel Tepkiler

İşgale karşı oluşan gayriresmi tepkiler arasında, eğlence, medya, iş ve spor alanlarında Rusya ve Belarus'a yönelik geniş çaplı boykotlar yer aldı. Ukrayna'da çalışan ve öğrenim gören birçok Hint, Afrikalı ve Orta Doğulu; Ukrayna ve diğer Doğu Avrupa ülkelerinde ırkçılıkla karşı karşıya kaldıklarını bildirdiler. Dünya Sağlık Örgütü Başkanı Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus, "dünya gerçekten siyah ve beyazların hayatlarına eşit önem veriyor mu" diye sordu. Daha sonra diğer ülkeleri listelemeye devam etti ve bunları Ukrayna'daki haberlerle karşılaştırdı: Etiyopya, Yemen, Afganistan ve Suriye.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline karşı dünya çapında protestolar başladı ve Rusya'da da günlük protestolar düzenlendi. Gösterilerin yanı sıra savaşa karşı muhalefet için imza kampanyaları, açık mektuplar ve bildiriler yayınlandı ve kültürel ve siyasi figürler savaşa karşı açıklamalar yaptılar. Rus yetkililer tarafından geniş çaplı baskılarla karşılaşıldılar. OVD-Info'ya göre, 24 Şubat-13 Mart 2022 tarihleri arasında en az 14.906 kişi gözaltına alındı. Rus hükûmeti, savaşa karşı diğer muhalefet biçimlerini de bastırdı; savaş karşıtı kampanyalara imza atan kişilere yönelik baskılar ve geniş çaplı sansür önlemleri uygulandı. Temmuz 2022'de, Moskova belediye meclisi üyesi Aleksey Gorinov, Rusya'nın Ukrayna'yı işgalini eleştirdiği için yeni Rus savaş sansür yasaları sebebiyle cezaevine giren ilk kişi oldu. Aleksandra Skoçilenko ve Vladimir Kara-Murza gibi kişiler benzer davaları görmektedirler. Protestoların yanı sıra, savaşın sonucunda Rus diasporası ve Rusça konuşan göçmenlere karşı Rus karşıtı duygular ve ayrımcılık olayları da rapor edildi. Ukrayna, Çaykovski veya Tolstoy gibi Rus tarihî figürlerinin adını taşıyan sokaklarını yeniden adlandırmaya karar verdi. Rus silahlı kuvvetleri tarafından yeni işgal edilen Ukrayna'nın bazı bölgelerinde de işgalcileri protesto eden gösteriler yapıldı.

Çin, Hindistan, Endonezya, Malezya, Sırbistan ve Arap ülkelerinde birçok sosyal medya kullanıcısı, ABD'nin dış politikasına olan güvensizliklerinden dolayı Rus dış politikasını haklı buldu. Malezyalı sosyal medya kullanıcıları, MH17 olayı ve 2020 Yaz Paralimpik Oyunları'nın Rusya'yı desteklemelerinin ana nedenleri olduğunu belirttiler. Mart 2022'de, Ukraynalıların %98'i - Ukrayna'da yaşayan Rusların %82'si de dahil olmak üzere - Ukrayna'nın herhangi bir bölgesinin Rusya'nın meşru bir parçası olduğuna inanmadıklarını söyledi. Nisan sonunda, Levada Merkezi tarafından Rusya'da yapılan bir ankete göre, "Rusların %74'ü Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik işgalini ve Rus askeri eylemlerini destekliyor. Ankete katılanların %19'u ise Rus Federasyonu'nun eylemlerini desteklemediklerini söyledi. Diğer yandan, ankete katılanların %39'u Ukrayna'daki savaşı takip etmediklerini belirtti." Rusya'daki birçok ankete katılımcılar, olumsuz sonuçlarla karşılaşma korkusu nedeniyle katılmak istemiyor. Bir araştırmacı grubuna göre Rusların Ukrayna'daki savaşa yönelik

tutumlarını araştıran bir anket için aradıkları 31.000 kişinin 29.400'ü soruyu duyduklarında cevap vermek istemedi.

Papa Francis, ittifakın Rusya'nın kapısında "havlaması" nedeniyle NATO'nun Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline neden olmuş olabileceğini söyledi. Ayrıca Ukrayna'daki savaşın, yeni ve daha güçlü silahların denendiği İspanya İç Savaşı'na benzediği konusunda da uyardı. Daha sonra üstü kapalı olarak Rusya'yı "Ukrayna'da silahlı fetih, yayılcılık ve emperyalizm" yapmakla suçladı.

10. Cevaplanması Gereken Sorular

- Rusya - Ukrayna savaşı yüzünden yaşanan Avrupa ve diğer bölgelerdeki enerji krizinin etkileri nasıl azaltılabilir?
- Rusya - Ukrayna savaşının bölgedeki sivil hayata olan etkileri nasıl azaltılabilir?
- Rusya - Ukrayna savaşı yüzünden evinden olan halkın yaşam standartlarının iyileştirilmesi için neler yapılabilir?
- Rusya - Ukrayna savaşından 1. dereceden etkilenen çocukların sağlık ve psikolojik durumları nasıl saptanabilir ve gerekli müdahaleler ne yolla yapılabilir?
- Rusya - Ukrayna savaşı sebebiyle Avrupa'ya alınan Ukraynalıların adaptasyonu nasıl sağlanabilir?
- Savaş sebebiyle Avrupa'da yaşanan enerji krizi nasıl çözülebilir?
- Savaş sebebiyle oluşan nükleer tehdit karşısında AB ne gibi hamleler yapmalı ne gibi bir yol izlemeli bu durum için yeni bir nükleer doktrin oluşturulmalı mı?
- Savaş bölgelerindeki nükleer santrallerin güvenliği için iki tarafla nasıl bir yol izlenmeli?
- Savaştan dolayı oluşan ekonomik durgunluk ve ticari gerileme hakkında nasıl bir çalışma izlenmeli?
- Ukrayna'ya savaş için nasıl bir destek verilmeli?
- Savaş için Avrupa Birliği askeri olarak nasıl bir politika izlemeli?
- Ukrayna'nın Avrupa Birliği üyeliği durumu nasıl değerlendirilmeli koşullar neler olmalı?
- Barış ortamının oluşturulması için Avrupa Birliği nasıl bir hamle yapabilir?
- Rusya'nın yaptıkları Avrupa Birliği tarafından nasıl değerlendirilmeli nasıl bir gözle bakılmalı?
- Savaşın Karadeniz ticaret yollarını etkilememesi için nasıl önlemler alınmalı?
- Avrupa Birliğine Ukraynadan gelen ancak savaş sebebiyle kesintiye uğrayan ticari kalemler için nasıl alternatifler oluşturulabilir?

11. kaynakça:

- <https://xpert.digital/tr/avrupa-39-da-nukleer-korku/>
- https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-ukraine-2025_940cee85-en.html?
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Rusya%27n%C4%B1n_Ukrayna%27y%C4%B1_i%C5%9Fgaline_tepkiler
- <https://www.bbc.com/turkce/articles/cglywdzkkjxo>
- <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3794536>
- <https://www.ikv.org.tr/images/files/A1-tr.pdf>
- https://www.ab.gov.tr/files/rehber/02_rehber.pdf
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Birli%C4%9Fi
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Birli%C4%9Fi_tarihi
- <https://www.ab.gov.tr/45628.html>
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Maastricht_Antla%C5%9Fmas%C4%1
- <https://www.ab.gov.tr/45628.html>
- <https://www.ab.gov.tr/45630.html>
- <https://www.ab.gov.tr/45632.html>
- https://en.m.wikipedia.org/wiki/War_in_Donbas
- <https://en.m.wikipedia.org/wiki/Euromaidan>
- https://en.m.wikipedia.org/wiki/National_Security_and_Defense_Council_of_Ukraine
- https://en.m.wikipedia.org/wiki/Russo-Georgian_War
- https://en.m.wikipedia.org/wiki/Revolution_of_Dignity
- https://en.m.wikipedia.org/wiki/Russian_annexation_of_Crimea
- https://en.m.wikipedia.org/wiki/2014_Donbas_status_referendums
- https://en.m.wikipedia.org/wiki/Russian_world
- https://en.m.wikipedia.org/wiki/Minsk_agreements
- https://en.m.wikipedia.org/wiki/Second_Battle_of_Donetsk_Airport
- https://en.m.wikipedia.org/wiki/Minsk_agreements#Minsk_Protocol
- [https://en.m.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Avdiiivka_\(2017\)](https://en.m.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Avdiiivka_(2017))

https://en.m.wikipedia.org/wiki/2022_Russian_invasion_of_Ukraine

https://en.m.wikipedia.org/wiki/Russian_annexation_of_Donetsk,_Kherson,_Luhansk_and_Zaporizhzhia_oblasts

https://en.m.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Ukraine

https://en.m.wikipedia.org/wiki/Russia%E2%80%93Ukraine_gas_disputes